

ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

woodblock print : way of life of rural children

นางสาวพิมพ์กา เขียวรุ่ง

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ 2565

พฤศจิกายน 2565

ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

woodblock print : way of life of rural children

นางสาวพิมพ์กา เขียวรุ่ง

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ 2565

พฤศจิกายน 2565

นางสาวพิมพ์ภา เขียวรุ่ง : ภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”
อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย : อาจารย์โจม มั่นพลศรี, 78 หน้า

บทคัดย่อ

การวิจัยภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิธีการดำรงชีวิตของเด็กแถวชนบท ไม่ว่าจะเป็นการเล่นแบบพื้นบ้าน การหากินตามฤดูกาล เป็นวิถีชีวิตเดิมของคนอีสาน และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ชุด ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท ที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตของเด็กทางภาคอีสาน พร้อมทั้งศึกษาภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ภาพพิมพ์แกะไม้

ผลการวิจัยเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ผลการวิจัยพบว่าจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ เอกสารต่างๆ เกี่ยวกับวิธีการแกะและการลงสีภาพพิมพ์แกะไม้ จนนำมาฝึกทักษะปฏิบัติจนชำนาญทางด้านภาพพิมพ์แกะไม้ และระหว่างสร้างสรรค์ผลงาน ก็ได้คิดเทคนิคที่แปลกใหม่เสริมเข้าไปในผลงานขณะสร้างสรรค์

รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” เป็นการสร้างสรรค์ในรูปแบบเหมือนจริง

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ มีแนวความคิดในการสร้างสรรค์ประกอบไปด้วยเนื้อหาข้อมูลในด้านแนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน อิทธิพลจากแนวความคิดด้านศิลปะ และอิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ได้ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ทั้งสิ้นจำนวน 4 ชิ้น ประกอบด้วย วิถีชีวิตของเด็กชนบท 1 , วิถีชีวิตของเด็กชนบท 2 , วิถีชีวิตของเด็กชนบท 3 , วิถีชีวิตของเด็กชนบท 4

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์โจม มั่นพลศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ตลอดจนคณาจารย์สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผู้ให้ความรู้และคำแนะนำที่มีประโยชน์ที่เป็นแนวทางในการทำวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งจึงขอกราบขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ให้โอกาสในการจัดทำ วิทยานิพนธ์และพัฒนางานวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยตรวจงานวิจัยพร้อมทั้งให้คำแนะนำความคิดเห็นและการแก้ปัญหาต่างๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับการทำวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ซึ่งส่งผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจำรัส เขียวรุ่ง คุณแม่หน้อย เขียวรุ่ง และพี่น้อง เพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนทางด้านการศึกษาผู้วิจัยเสมอมา รวมถึงเพื่อนนักศึกษาร่วมหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของศิลปศึกษานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

นางสาวพิมพ์พิภา เขียวรุ่ง

คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย / การสร้างสรรค์	2
คำถามการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย / การสร้างสรรค์	2
วิธีดำเนินการวิจัย / การสร้างสรรค์	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ	5
การใช้ชีวิตในวิถีชีวิตของเด็กชนบท	6
ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้	15
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้	17
อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย/การสร้างสรรค์	32
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
	การวิเคราะห์ข้อมูล	38
	การศึกษาเทคนิคในการสร้างสรรค์	38
	กรรมวิธีการสร้างสรรค์	44
	การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	53
4	การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์	54
	วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์	54
	วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์	55
	ผลงานการสร้างสรรค์ขั้นที่ 1	56
	ผลงานการสร้างสรรค์ขั้นที่ 2	57
	ผลงานการสร้างสรรค์ขั้นที่ 3	58
	ผลงานการสร้างสรรค์ขั้นที่ 4	59
5	การจัดการเรียนรู้	61
	แผนการจัดการเรียนรู้	61
	มาตรฐานและตัวชี้วัด	
	สาระสำคัญ	61
	จุดประสงค์การเรียนรู้.....	61
	สาระการเรียนรู้	62
	กิจกรรม/กระบวนการการเรียนรู้	62
	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	63

	การวัดผลและการประเมินผล	64
6	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
	สรุปผลการวิจัย	67
	อภิปรายผลการวิจัย	68
	ข้อเสนอแนะ	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	บรรณานุกรม	72
	ภาคผนวก	73
	ภาคผนวก ก การเผยแพร่ผลงานวิจัย.....	74
	ประวัติผู้วิจัย	78

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
2.1 เบ็ดปัก	6
2.2 ควายไทย	7
2.3 หุ่นนา	7
2.4 ลอบ	10
2.5 ไซดักปลา.....	11
2.6 แมงคาม.....	12
2.7 ม้าก้านกล้วย.....	13
2.8 The Kiss ผลงาน Edvard Munc	19
2.9 Brustbild Einer Arbeitfrau	20
2.10 ชีวิตหมายเลข 5 ผลงานกมล ศรีวิชัยนันท์	20
2.11 Marilyn ผลงาน Andy Warhol	21
2.12 ฮันนิบาลและกองทัพของเขาค้ำส่งข้ามเทือกเขาแอลป์ (Hannibal and his Army Crossing the Alps)	22
2.13 วิลเลียม เทอร์เนอร์ร่างรถไฟเกรทเวสต์เทียร์น (Great Western Railway)	24
2.14 วิลเลียม เทอร์เนอร์	25
2.15 แอนดี วอร์ฮอลและอาร์ชี โดย เจค มิทเชล ปี 1973	26
2.16 "ภาพเขียนตัวเอง" โดยฟินเซนต์ ฟัน โคค (1887)	27
2.17 "รูปทางสามแพร่ง"	30
2.18 "ราตรีประดับดาว"	30

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.1 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	33
3.2 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	33
3.3 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	34
3.4 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	34
3.5 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	35
3.6 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	35
3.7 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	36
3.8 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	36
3.9 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	37
3.10 ภาพถ่าย “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”	37
3.11 กระดาษฟาเบียโน	38
3.12 กระดาษไม้อัด	39
3.13 กระดาษคาร์บอน	39
3.14 สเปรย์เคลือบเงา	40
3.15 ลูกกลิ้ง	40
3.16 สี BEST INK	41
3.17 ชุดแกะสลัก	41
3.18 น้ำมันสน	42
3.19 สเตคไลน์	42
3.20 เกียง	43

3.21	บาเร้ง	43
------	--------------	----

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3.22	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	44
3.23	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	45
3.24	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	45
3.25	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	46
3.26	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	46
3.27	ภาพถ่ายจากสถานที่จริง	47
3.28	ภาพร่างต้นแบบ	47
3.29	การเตรียมภาพร่าง	48
3.30	ภาพร่างที่ลอกกรายลงบนกระดาษ	48
3.31	ห่อกรอบกระดาษ	49
3.32	กระดาษที่ห่อเสร็จพร้อมพิมพ์งาน	49
3.33	กลิ้งสีลงบนไม้	50
3.34	พิมพ์จากน้ำหนัก่อนมาจนถึงน้ำหนักลาง	50
3.35	แกะไม้กระดาษ	51
3.36	พิมพ์จากน้ำหนักลางมาจนถึงน้ำหนัเข้ม	51
3.37	พิมพ์น้ำหนัเข้มสุด	52
3.38	ผลงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์	52
4.1	วิถีชีวิตของเด็กชนบท 1	55
4.2	วิถีชีวิตของเด็กชนบท 2	56

4.3	วิถีชีวิตของเด็กชนบท 3	58
4.4	วิถีชีวิตของเด็กชนบท 4	59
ก.1	สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์ 52 collection	75
ก.2	ผลงานการจัดนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์ 52 collection	76
ก.3	ภาพบรรยากาศงานการจัดนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์ 52 collection	77
ก.4	ภาพผลงานในการจัดนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์ 52 collection	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

จากครั้งในอดีตข้าพเจ้าเคยเป็นเด็กชนบทและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบท เนื่องจากความเจริญยังไม่ถึง เด็กในชนบทยังขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ชีวิตของเด็กในชนบทโดยทั่วไปจะอาศัยกันอยู่เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีพ่อแม่และปู่ย่า ตายาย เด็กจะได้รับการถ่ายทอดการดำรงชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีแต่ดั้งเดิมตลอดถึงการละเล่น การอยู่ร่วมกันในสังคม ชื่นชมในธรรมชาติของชนบท และสัตว์ป่านานาชนิด สนุกสนานกับกิจกรรมตามฤดูกาลต่างๆ เช่น ช่วงฤดูฝน เด็กจะชอบหากุ้ง หอย ปู ปลา ตามลำคลอง เนื่องจากชีวิตของชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงวัว เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ จึงปล่อยให้เด็กได้เรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนานในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้าจึงนำวิถีชีวิตของเด็กชนบทนี้ที่ตนเองมีความชื่นชอบมานำเสนอ ในด้านรูปร่าง รูปทรง มีความสวยงามทางด้านท่าทางอารมณ์ จึงกลายเป็นแนวความคิดให้กับข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบเหมือนจริง โดยการใช้อ็องค์ประกอบศิลปะ ที่ศนชาติและนำเสนอเรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบทรวมไปถึงการใช้สีที่แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกอีกด้วย

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดจากความประทับใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุข ส่วนมากเด็กในชนบทมักจะเล่นจนเนื้อตัวมอมแมม เด็กเหล่านี้จะเรียนรู้วิถีการดำรงชีวิต จากคนในครอบครัว และคนในชุมชน ทำให้เด็กซึมซับ และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำเสนอถ่ายทอดผ่านผลงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ 2 มิติ ในรูปแบบเหมือนจริง ซึ่งข้าพเจ้ามุ่งเน้นวิถีชีวิตของเด็กชนบทเป็นหลักเพราะข้าพเจ้าเคยเป็นเด็กชนบทและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับถึงวิถี

ชีวิตของเด็กชนบท ภาพเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจในการใช้ชีวิตในวัยเด็ก นำมาสู่การทำศิลปศึกษา นิพนธ์ เรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย/การสร้างสรรค

1. ศึกษารูปแบบเนื้อหา แนวคิดของการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท
2. ศึกษาเทคนิคและกรรมวิธีการของการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท
3. ศึกษาการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท
4. แผนการจัดการเรียนรู้ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

คำถามการวิจัย

1. “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ใช้เทคนิคอะไรในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. รูปแบบของผลงาน “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” มีลักษณะเป็นอย่างไร
3. “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” มีแนวคิดอย่างไร
4. สร้างสรรค์ผลงาน “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” อะไรบ้าง

สมมติฐานของการวิจัย/การสร้างสรรค

ศิลปศึกษานิพนธ์มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” โดยมีกรอบแนวคิด ดังต่อไปนี้

ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง
“วิถีชีวิตของเด็กชนบท”

วิถีชีวิตในการเล่นของเด็ก
ชนบทที่มีความเรียบง่ายเต็มไปด้วย
ความสุขในการดำรงชีวิต

ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้

“วิถีชีวิตของเด็กชนบท”

4 ชั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริงมวธการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล วิถีชีวิตของเด็กชนบทในชุมชน บ้านโนนไผ่ล้อม ตำบลกระทุ่มราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการ สังเกต และบันทึกภาพ และศึกษาเทคนิควิธีการทำภาพพิมพ์แกะไม้ จากหนังสือหรือเว็บไซต์ต่างๆ

2. การพัฒนาภาพร่างต้นแบบใช้ภาพถ่ายลากข้อมูลจริงในการลอกลายลงกระดาษไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”

3. การปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ลงสีบนไม้กระดาษ ใช้เทคนิคพิมพ์ลงในกระดาษ โดยกระดาษไม้กระดาษเป็นแม่พิมพ์

4. การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลงานขั้นต่อไป

5. นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ ในรูปแบบรายงานการวิจัยสร้างสรรค์และจัดแสดงนิทรรศการ

6. ตรวจสอบชิ้นงาน

7. สรุปอภิปรายผลสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาผลงานศิลปะ ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

2. ได้ศึกษาเทคนิค วิธีการทำภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

3. ได้สร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

4. ได้จัดการเรียนรู้การทำภาพพิมพ์แกะไม้

ขอบเขตของการวิจัย

ศิลปศึกษานิพนธ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหามุ่งแสดงเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับการละเล่นของเด็กชนบทใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย แต่เต็มไปด้วยความสุขและความสวยงามโดยผ่านภาพความประทับใจของผู้สร้างสรรค์

- 1.1 การละเล่นของเด็กตามแม่น้ำลำคลอง
- 1.2 วิถีชีวิตการหากินของเด็กถิ่น “อีสาน”
- 1.3 การละเล่นพื้นบ้านของเด็กชนบท

2. ขอบเขตด้านรูปแบบการนำเอาอารมณ์ท่าทางการแสดงออกถึงวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบท มาสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ 2 มิติ ในรูปแบบเหมือนจริง

3. ขอบเขตด้านเทคนิคปริมาณผลงานการสร้างสรรค์จำนวน 4 ชิ้น

- 3.1 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 1 ขนาด 80X120 เซนติเมตร
- 3.2 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 2 ขนาด 80X120 เซนติเมตร
- 3.3 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 3 ขนาด 85X130 เซนติเมตร
- 3.4 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 4 ขนาด 80X100 เซนติเมตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพพิมพ์แกะไม้ หมายถึง เป็นศิลปะการพิมพ์แบบนูน โดยที่ภาพที่จะพิมพ์ใช้แกะบนผิวไม้เมื่อต้องการพิมพ์ก็จะทำส่วนพิมพ์ด้วยลูกกลิ้งมือ ทำให้หมึกเกาะบริเวณที่ต้องการจะพิมพ์แต่ไม่เกาะบนส่วนอื่นๆ

วิถีชีวิต หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย รวมถึงปัจจัยที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต อันได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค นอกจากนี้วิถีชีวิตยังหมายรวมถึงความรู้เรื่องสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา การประพฤติปฏิบัติ การศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เด็กชนบท หมายถึง ส่วนที่อยู่นอกเขตเมืองหรือเขตเทศบาล เป็นเขตแดนที่พ้นจากเมืองหลวง ออกไป มีประชากรที่เลี้ยงชีพด้วยการเกษตรกรรมเป็นสำคัญ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและสร้างสรรค์ศิลปศึกษานิพนธ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัย โดยประกอบไปด้วยเนื้อหาข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ
2. การใช้ชีวิตในวิถีชีวิตของเด็กชนบท
3. ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้
4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้
5. อิทธิพลแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดจากความประทับใจและความชอบส่วนตัวเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุข ส่วนมากเด็กในชนบทมักจะเล่นจนเนื้อตัวมอมแมม สร้างสีสันให้คนในครอบครัว เด็กเหล่านี้จะเรียนรู้วิถีการดำรงชีวิต จากคนในครอบครัว และคนในชุมชน ทำให้เด็กซึมซับ และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำเสนอถ่ายทอดผ่านผลงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ 2 มิติในรูปแบบเหมือนจริง ซึ่งข้าพเจ้ามุ่งเน้นวิถีชีวิตของเด็กชนบทเป็นหลักเพราะข้าพเจ้าเคยเป็นเด็กชนบทและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบท ภาพเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจในการใช้ชีวิตในวัยเด็ก นำมาสู่การทำศิลปศึกษานิพนธ์ เรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบท

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนานในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้าจึงนำวิถีชีวิตของเด็กชนบทนี้ที่ตนเองมีความชื่นชอบมานำเสนอ ในด้านรูปร่าง รูปทรง มีความสวยงามทางด้านทำทางอารมณ์ จึงกลายเป็นแนวความคิดให้กับข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบเหมือนจริง โดยการใช้องค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุและนำเสนอเรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบทรวมไปถึงการใช้สีที่แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกอีกด้วย

การใช้ชีวิตในวิถีชีวิตของเด็กชนบท

เด็กชนบทมีการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สบาย โดยเด็กชนบทเหล่านี้จะไม่มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ แต่จะนำเอาวัสดุอุปกรณ์ที่เกิดตามธรรมชาติมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันหรือทำอุปกรณ์หากิน

การละเล่นของเด็กในชนบทจะเป็นการละเล่นที่ โลดโผน ขึ้นต้นไม้ กระโดดหนังยาง สนุกสนานกับกิจกรรมตามฤดูกาลต่างๆ เช่น ช่วงฤดูฝน เด็กจะชอบหา กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วยเครื่องมือต่างๆ เช่น ไซดักปลา เบ็ด ตกปลา แห ฯลฯ ตามลำคลอง เนื่องจากชีวิตของชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่ว่าจะ เป็น ทำไร่นา ทำสวน เลี้ยงวัว เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ จึงปล่อยลูกให้ได้เรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย

ภาพที่ 2.1 เบ็ดปัก

ที่มา : เบ็ดปักปลา.ออนไลน์,2560

เบ็ดธง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "เบ็ดคัน" เป็นเครื่องมือจับปลาชนิดหนึ่ง คันเบ็ดทำจากไม้ไผ่โดยเหลาส่วนปลายให้เล็กเพื่อให้สามารถยึดหย่อน และบิตตัวได้โดยไม้หักเมื่อปลามากินเบ็ด ส่วนโคนคันเบ็ดมีความแข็งแรงและเสี้ยนปลายแหลมเพื่อใช้คันเบ็ดปักไปในดิน คันเบ็ดยาวประมาณ 1.30 เมตร เบ็ดแต่ละคันจะมีสายเบ็ดที่ผูกตัวเบ็ดเบอร์ 10 - 12 สายยาวประมาณ50เซนติเมตร วิธีการปักเบ็ด การปักเบ็ดจะทำช่วงเวลาตอนหัวค่ำ เพราะปลาจะมากินเบ็ดช่วงเวลากลางคืน โดยปักคันเบ็ดบริเวณริมตลิ่งของแม่น้ำ หรือริมหนอง บางครั้งก็ใส่ตามทุ่งนา ในช่วงที่น้ำขึ้นน้ำหลาก เขื่อนที่ใช้ได้แก่ ลูกปลา เขียด ลูกปู ไล่เดือน ปลาที่มากินเบ็ด ได้แก่ ปลาช่อน ปลาดุก ปลากด ปลาหมอ (เบ็ดปักปลา.ออนไลน์,2560)

ภาพที่ 2.2 ควายไทย

ที่มา : ประวัติควายไทย.ออนไลน์,2558

ควาย หรือภาษาทางการว่า กระบือ จัดอยู่ในไฟลัมสัตว์มีแกนสันหลัง ชั้นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม มีสี่ขาเท้าเป็นกีบ ตัวขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับวัวโตเต็มวัยเมื่ออายุระหว่าง 5-8 ปี น้ำหนักตัวผู้โตเต็มวัยโดยเฉลี่ย 520-560 กิโลกรัม ตัวเมียเฉลี่ยประมาณ 360-440 กิโลกรัม ตัวผู้จะใหญ่กว่าตัวเมียเล็กน้อย มีผิวสีเทาถึงดำ (บางตัวมีสีชมพู เรียกว่า ควายเผือก) มีเขาเป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัว ปลายเขาโค้งเป็นวงคล้ายพระจันทร์เสี้ยว แต่ถ้าเป็นควายตัวผู้ที่มีลักษณะดีก็จะมีคนซื้อไปเป็นพ่อพันธุ์ (ประวัติควายไทย.ออนไลน์,2558)

ภาพที่ 2.3 พุงนา

ที่มา : [wikipedia.org/](https://www.wikipedia.org/).ออนไลน์,2560

นา หมายถึงพื้นที่สำหรับปลูก หรือนาแบบขั้นบันไดข้าว โดยมีการไถนาให้ดินอ่อน และขุดคันดินสูง โดยรอบเพื่อกั้นน้ำเอาไว้เลี้ยงต้นข้าว ส่วนคำว่า "พุงนา" นั้นเป็นคำเรียกกว้างๆ หมายถึง บริเวณที่นา หรือรวมถึงพื้นที่ใกล้เคียงด้วยก็ได้

1. การแบ่งข้าวตามฤดูกาล

การแบ่งข้าวตามฤดูกาล มี ๒ จำพวก ดังนี้

1.1 นาปี คือนาข้าวที่ทำในระหว่างเดือนเมษายนจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูการทำนาปรกติ พันธุ์ข้าวนาปีจะออกดอกตามวันและเดือนที่ค่อนข้างตายตัว ไม่ว่าจะตกกล้าในเดือนเมษายน พฤษภาคม มิถุนายน กรกฎาคม หรือสิงหาคม เมื่อถึงวันที่จะออกดอกก็ออกพร้อมกันหมด เนื่องจากช่วงของแสงต่อวันบังคับ ตามปรกติจะแบ่งวันหนึ่งออกเป็น กลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง แต่เนื่องจากการหมุนรอบตัวเองของโลก จึงทำให้แต่ละส่วนของ โลกได้รับแสงอาทิตย์ในแต่ละวันไม่เท่ากัน ทำให้เมื่อช่วงของวันยาวขึ้นข้าวก็จะเจริญเติบโตทางลำต้น ไม่ออกรวง หรือถ้าออกรวงได้ก็ไม่พร้อมกันในต้นเดียว บางรวงก็แก่นิ่มลง บางรวงก็เพ็งตั้งท้อง จนเมื่อช่วงของวันเริ่มสั้นลง ข้าวพวกนี้จะเจริญทางพันธุ์ (ออกรวง) ดังนั้น การทำนาล่า เช่น ปักดำในเดือนตุลาคม ต้นข้าวจะเตี้ย แตกกอน้อย รวงเล็ก เพราะยังไม่ทันเจริญทางลำต้นก็ต้องมาเจริญทางพันธุ์ นั่นคือ วันสั้นยาวมีผลต่อการออกรวงของข้าว ข้าวประเภทนี้จึงเรียกว่า “ข้าวนาปี” หรือ “ข้าวไวแสง” ซึ่งเป็นข้าวที่ออกตามฤดูกาล

1.2 นาปรัง คือนาข้าวที่ต้องทำนอกฤดูทำนาเพราะในฤดูทำนา น้ำมักจะมากเกินไป ซึ่งข้าวที่ใช้ทำนาปรังจะเป็นข้าวที่แสงไม่มีอิทธิพลต่อการออกดอก ซึ่งเรียกว่า “ข้าวนาปรัง” หรือ “ข้าวไม่ไวแสง” ซึ่งเป็นข้าวที่ออกตามอายุ ไม่ว่าจะปลูกเมื่อใด พอครบอายุก็จะเก็บเกี่ยวได้ (นาข้าว.ออนไลน์,2556)

2. นาปีนาปรัง

2.1 ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีการทำไร่ทำนาเป็นส่วนใหญ่ ดินแดนพื้นที่ที่เพาะปลูกย่อมมีความสำคัญ นั่นหมายถึงหากพื้นที่ดินดำมีธาตุอินทรีย์อุดมสมบูรณ์ พืชผลย่อมเติบโตงอกงามให้ดอกผลอย่างเต็มที่ แต่หากดินขาดสารอาหาร ดอกผลก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ชาวนาไทยมีการทำนาสองแบบ คือ การทำนาในช่วงที่เหมาะสมคือฤดูฝน ซึ่งมีฤดูนี้ปีละครั้ง เรียกว่า นาปี ส่วนการทำนาในฤดูอื่นเพิ่มขึ้นคือทำในฤดูแล้ง จึงเรียกว่านาปรัง ผลผลิตจากนาปีและนาปรังอาจไม่เหมือนกัน เนื่องจากนาปีเป็นการทำนาปีละครั้ง ฉะนั้นเนื้อดินรวมทั้งสารอาหารน่าจะได้รับการเพาะบ่มบำรุงมาอย่างพอสมควร ขณะที่การทำนาปีละสองครั้งอย่างนาปรัง เนื้อดินเดิมย่อมขาดธาตุอาหารไปและไม่ได้รับการบำรุงมากพอ ผลผลิตเมื่อเทียบกับนาปีแล้ว น่าจะมีคุณภาพน้อยกว่า ด้วยเหตุนี้ สินค้าที่มีคุณภาพย่อมเป็นที่ต้องการมากกว่าการเร่งผลผลิตให้ออกมาเป็นจำนวนมาก

2.2 ในเรื่องของการทำงาน การศึกษาคงไม่แตกต่างกัน ดอกผลแห่งสิ่งเหล่านี้ย่อมเกิดจากการเพาะปลูกบางอย่างลงในสมองและหัวใจของคนเรา หากมีปัจจัยที่เหมาะสม ย่อมผลิตชิ้นงานได้ดี ย่อมจำเรียนได้ความรู้ตามที่ต้องการ การรับเรื่องทำงาน รับผิดชอบหนังสือบางครั้งก็เหมือนการเร่งเพาะปลูกพืชผลในเนื้อดิน ยิ่งคาดหวังให้ดอกผลเติบโตไวๆ เทียบกับไม่มีการบำรุงเนื้อดินให้มีสารอาหารมากพอ การมูมานะทำงานอย่างหนัก ทำให้เนื้องานออกมาไม่มีคุณภาพดีพอได้ ปัจจัยเหมาะสมที่สำคัญคือ งานบางชิ้นต้องอาศัยเวลา การหมกมุ่นเคร่งเครียดเกินไปมิใช่คำตอบ เช่นเดียวกับการศึกษาที่แท้จริงคือการครุ่นคิดใคร่ครวญด้วยตนเอง มิใช่เพียงอาศัยความจำ เป็นมากกว่าการถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ภายใน

การปลดปล่อยจิตใจให้ว่าง ไม่ครุ่นคิดต่อปัญหาเรื่องใด จึงเป็นการเปิดพื้นที่สมองให้ว่างสำหรับพืชพันธุ์ใหม่ๆ ได้มีโอกาสเจริญเติบโต ควรบำรุงสมองด้วยการหยุดนิ่งจากการคิด การคำนึงเรื่องใด เนื่องจากเราได้เติมข้อมูลที่จำเป็นต่อเรื่องนั้นมากพอแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือหน้าที่สมองในการจัดระเบียบและเปิดพื้นที่ว่างสำหรับการสร้างสรรค์ใหม่ๆ

งานสร้างสรรค์จึงไม่อาจเร่งรีบได้ แต่มีใช้ไม่ดำเนินการอะไรเลย เพียงแต่กระทำในเบื้องต้นเรียบร้อยก่อน จากนั้นก็หยุดคิด การหยุดคิดเป็นเหมือนดั่งการก้าวพ้นกรอบแห่งข้อมูลทั้งหลายในสมอง เพื่อให้เราได้หยั่งถึงความจริงรอบด้านของสิ่งนั้น การหยุดคิดซึ่งก็คือความว่างกับการรอเวลาเพาะปลูกที่เหมาะสมจึงเป็นอันเดียวกัน

เนื้อดินดี ผลผลิตย่อมดีตาม และปัจจัยรอบด้านอำนวยด้วย การหยุดคิดก็เป็นการบำรุงเนื้อดินของเรา และหากมีปัจจัยที่เหมาะสม ย่อมก่อเกิดผลตามมาที่งดงามสมบูรณ์เช่นกัน (wikipedia.org/.ออนไลน์,2560)

3. เครื่องมือดักสัตว์น้ำ

เครื่องมือประมงพื้นบ้าน ส่วนใหญ่ทำจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นประดิษฐ์เป็นเครื่องมือในการดักหาปลา ตามทุ่งนา แม่น้ำลำคลอง เพื่อการยังชีพในครัวเรือน หากเหลือก็จะนำไปแจกจ่ายหรือขายให้คนแก่ในชุมชน

ภาพที่ 2.4 ลอบ

ที่มา : ภูมิปัญญาไทย.ออนไลน์,2564

3.1 ลอบ

เป็นเครื่องมือจับปลาที่สานด้วยไม้ไผ่ หวาย เถาวัลย์ หรือลวดรัดโครงไม้ ลอบ มีช่องว่างให้ปลาเข้าไปติดอยู่ภายใน ลอบแบ่งเป็น 3 ชนิดคือ

3.1.1 ลอบนอน ใช้ดักปลาสำหรับน้ำไหล มักจะมีหูข้างอยู่ที่ปากลอบด้วย โดยใช้แฉงเพื่อต่อจากหูข้างทั้งสองข้าง กันขวางตามแนวแม่น้ำ ลำคลอง วางลอบอยู่ในแนวนอน ลอบมีลักษณะเป็นทรงกระบอก กันรอบเป็นรูปรีๆ มีความยาว 1-2 เมตร เหลาไม้ไผ่เป็นซี่กลมๆ ประมาณ 20 ซี่ มัดด้วยหวาย เถาวัลย์ หรือลวด ไม้ไผ่แต่ละซี่ห่างกันเกือบ 3 เซนติเมตร หากจะดักปลาตัวเล็กก็เรียงซี่ไม้ไผ่ให้ติดกัน ปากลอบดักปลาทำงา 2 ชั้น เมื่อปลาว่ายเข้าไปก็จะว่ายออกมาไม่ได้เพราะติดงาทั้งไว้ ลอบนอนไม่ต้องใช้เหยื่อล่อ ลอบนอนอีกประเภทหนึ่งใช้กับน้ำนิ่ง เรียกว่า ลอบเลาะ

3.1.2 ลอบยืน ใช้ดักปลาในน้ำลึก จะใช้แฉงผูกกันหรือไม่ก็ได้ หากใช้ผูกกันก็ดักลอบยืนไว้ตามน้ำนิ่งๆ ใกล้กอหญ้าปลาที่จะเข้าไปมักเป็นปลาตุ๊ก ปลาช่อน ปลาตะเพียน ปลากด เป็นต้น ลอบยืนมีลักษณะทรงขวดที่วางตั้งไว้ แต่ส่วนปลายลอบยืนนั้นมัดปลายซี่ไม้ไผ่มารวมกัน ตรงด้านข้างทำงายาวผ่าเกือบตลอด

3.1.3 ลอบกึ่ง ใช้ลอบนอนหรือลอบยืนก็ได้ แต่การสานซี่ไม้ไผ่ต้องมีระยะชิดกัน ไม่ให้กุ้งลอดออกไปได้ บางทีใช้ตาข่ายถี่ๆ หรือผ้ามุ้งคลุมรอบตัวลอบไม่ให้กุ้งหนีออกไปได้ เหยื่อที่ใช้ เช่น กากน้ำปลา รำ ละอองผสมดินเหนียวปั้นเป็นก้อน เป็นต้น (ลอบจับปลา.ออนไลน์,2564)

ภาพที่ 2.5 ไซดักปลา

ที่มา : ภูมิปัญญาไทย.ออนไลน์,2552

3.2 ไช้ดักปลา

ไช้ เป็นเครื่องมือดักสัตว์น้ำ โดยมากดักปลาในกลุ่มปลาเล็กปลาน้อยใช้งานในแหล่งน้ำที่ไม่ลึก มักเป็นแหล่งน้ำไหลและเป็นการเปิดช่องระบายน้ำเข้าออกตามบึงนา ไช้มีหลายรูปทรง มักตั้งชื่อตามรูปทรงหรือตามวัตถุประสงค์การใช้งานเช่น ไช้ปากแตร ไช้ท่อ ไช้สองหน้า ไช้ลอย ไช้ปลากระตี่ ไช้กบ ไช้โป่ง ไช้หนัง เป็นต้น

วัสดุที่ใช้สานไช้ คือ ต้นไผ่ ปัจจุบันนี้หาง่ายมาก มีปลูกกันเต็มไปหมดทุกหัวระแหง ต้นไผ่ที่นำมาทำไช้ ต้องไม่แก่หรืออ่อนจนเกินไป ขนาดกลางๆ อายุประมาณ 2-3 ปี เพราะถ้าแก่เกินไป มันก็จะหักง่าย ส่วนไผ่ที่เอามาทำส่วนใหญ่จะเป็นไผ่สีสุก เพราะทนทานและมีความยืดหยุ่นสูง โดยไผ่ 1 ลำจะสามารถทำไช้ได้ 1 ลูก ซึ่งแต่ละลูก จะใช้เวลาทำประมาณ 3-5 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของไช้ด้วย

วิธีการสานไช้ ผู้ทำมักเหลาเส้นตอกให้เล็ก เป็นเส้นกลม ยาวอย่างน้อย 2 ปล้องไผ่ เมื่อได้เส้นตอกตามจำนวนที่ต้องการแล้ว นำมามัดปลายด้านหนึ่งรวมกัน ก่อนจะพับให้กลับไปด้านหลัง แล้วใช้เส้นตอกอีกส่วนหนึ่งสานขวางสลับกันไปตั้งแต่ด้านบนถึงด้านล่าง การสานนิยมสานเป็น “ลายขวางโพธิ์” ระหว่างสานผู้ทำต้องบังคับให้รูปทรงป่อง แคบ ตามลักษณะของงาน ส่วนบริเวณตรงกลางหรือกลางค่อนไปทางปลาย จะมีการเจาะใส่ งาอีกด้านละช่อง เพื่อให้เป็นส่วนของปลาวิ่งเข้าผ่านงา (งา รูปทรงคล้ายกรวย ที่บีบแบนๆ ทำให้ปลาเข้าได้ แต่ว่ายสวนความคมของปลายไม้ออกมาไม่ได้) และนำปลาออกอีกด้าน (ไช้.ออนไลน์,2552)

4. แมงคาม

แมงคาม หรือตัวกว้างเป็นแมลงปีกแข็งตัวค่อนข้างใหญ่ ลักษณะคล้ายด้วงแรดมะพร้าวลำตัวแข็ง และหนูนสีดำเป็นมัน รูปร่างรูปไข่ ขามีปล้องเล็กๆ 5 ปล้อง หนวดเป็นแบบแผ่นใบไม้ มี 3-4 ปล้อง ปล้องสุดท้ายมีลักษณะคล้ายใบไม้ 3-4 แผ่น รวมกันกลายเป็นลูกกลม จำนวนปล้องหนวดมีทั้งหมด 8-11 ปล้อง และตามผิวมีส่วนที่เป็นหนามใหญ่ ตัวผู้มีเขาใหญ่ยื่นตรงออกมาจากหัวใช้สำหรับต่อสู้ศัตรูเมื่อพบศัตรู ซึ่งมักเป็นแมงคามตัวผู้ด้วยกัน ก็จะเดินเข้าหากันใช้เขาดันกันไปมา ตัวไหนสู้ไม่ได้ก็ถอยไปถือว่าเป็นฝ่ายแพ้ (แมงพื้นเมืองอีสาน.ออนไลน์ ,2560)

ภาพที่
แมง

2.6

คาม

ที่มา : แมงพื้นเมืองอีสาน.ออนไลน์,2560

5. ม้าก้านกล้วย

ม้าก้านกล้วย การเล่นม้าก้านกล้วยทำให้เด็กสนุกสนาน เกิดจินตนาการได้ออกกำลังกาย โดยเด็กจะใช้ก้านกล้วยมาทำเป็นหัว หู และหางม้า แล้วสมมติตัวเองว่าเป็นคนขี่ม้าพาวิ่ง ม้าก้านกล้วยเป็นการเล่นพื้นบ้าน

ของเด็กที่
ที่ถือเป็น
ของ
เด็ก ๆ
กิจกรรม

ดีอีกชนิดหนึ่ง
วัฒนธรรม
ท้องถิ่นให้
ได้มาทำ
ร่วมกัน

ภาพที่ 2.7 ม้าก้านกล้วย

ที่มา : การละเล่นพื้นบ้าน.ออนไลน์,2560

5.1 วัสดุอุปกรณ์

- ก้านกล้วย , มีด , ไม้กลัด , เชือก หรือเชือกฟางก็ได้แล้วแต่เราสะดวกในการเล่น

5.2 วิธีทำม้าก้านกล้วย

- ตัดม้า ตัดก้านกล้วยขนาดใหญ่มาหนึ่งก้าน ให้มีความยาวประมาณ 1 เมตรขึ้นไป ใช้มีดคมเลาะใบกล้วยถึงปลาย เอาส่วนกลางก้านกล้วยมาทำเป็นลำตัว

- หางม้า ปลายก้านกล้วยให้เหลือส่วนที่เป็นใบตองไว้เล็กน้อย เพื่อสมมุติให้เป็นหางม้า
- หัวม้า ก้านกล้วยตรงโคนที่มีขนาดใหญ่ ให้ใช้มีดปาดทั้งสองด้าน ความยาวประมาณ 10 เซน
- คอม้า หักคอให้เป็นคอม้า มีหูสองข้างตั้งชันแล้วใช้ไม้กลัด แทงตรงก้านหัวให้แน่นเพื่อเป็นหัวม้า
- บังเหียนตัดเชือก ให้มีความยาวพอประมาณ ผูกตรงหัวและตรงท้ายสำหรับสะพายหรือไว้คล้อง

ไหล่ผู้เล่น

5.3 วิธีการเล่น

ให้นำก้านกล้วยที่เปลี่ยนสภาพมาเป็นก้านกล้วยโดยสมบูรณ์แล้ว ขึ้นขึ้นบนก้านกล้วยแล้วออกวิ่งจากนั้นส่งเสียงร้อง ฮี้ฮี้ แต่ถ้ามีผู้เล่น 2 คนขึ้นไป ก็สามารถจัดเป็นการแข่งขันขึ้นได้ โดยฝ่ายไหนวิ่งเร็วที่สุดก็จะเป็นผู้ชนะ

5.4 ประโยชน์และคุณค่าการเล่นม้าก้านกล้วย

- การทำท่าเหมือนม้า ทำให้เด็กมีจินตนาการ และ กล้าแสดงออก
- เป็นการออกกำลังกายอย่างดีสำหรับเด็กในวัยนั้น

- รักษาประเพณีพื้นบ้านของไทย (μάγκάνγκλύย.ออนไลน์,2560)

ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง

ความเป็นมาของทัศนศิลป์ประเภทภาพพิมพ์ มีหลักฐานการสร้างสรรค์ผลงานมาตั้งแต่ครั้งก่อนประวัติศาสตร์มนุษย์โครมันยอง (Cro-Magnon) เป็นมนุษย์เผ่าพันธุ์แรกที่เริ่มสร้างผลงานศิลปะภาพพิมพ์ มีปรากฏอยู่ที่ถ้ำลาสโก (Las-caux Cave) ประเทศฝรั่งเศส และถ้ำอัลตามิรา (Altamira Cave) ประเทศสเปน เป็นภาพลายเส้นรูปสัตว์ นับเป็นหลักฐานของกระบวนการพิมพ์ของมนุษย์เมื่อครั้งบรรพกาล นอกจากนี้ยังปรากฏหลักฐานเริ่มต้นของการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ (Stencil) ด้วยการใช้อ้วางเป็นลวดลายบนผนังถ้ำ โดยให้มือเป็นแม่พิมพ์แล้ว

พนหรือเป่าสีลงบนหลังมือ ส่วนที่เป็นมือจะบังสีไว้ สีจะพ่นผ่านช่องว่างของนิ้ว ปรากฏเป็นภาพแสดงขอบเขตรูป
นอกของฝ่ามืออย่างชัดเจน นับเป็นกรรมวิธีการพิมพ์แบบง่าย

ภาพพิมพ์มีประวัติความเป็นมาเริ่มตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (200,000 ปีก่อน คริสตกาล) โดย
มนุษย์โครมันยอง ดังพบภาพพิมพ์รูปมือบนผนังถ้ำในถ้ำลาสโกซ์ ประเทศฝรั่งเศสและถ้ำอัลตามิรา ประเทศสเปน
ต่อมาชาวอียิปต์และชาวเมโสโปเตเมียรู้จักการพิมพ์ภาพแบบใช้แรงกดประทับบนผิววัสดุที่อ่อนนิ่ม เช่น ดิน ชี้ผึ้ง
จากนั้นมนุษย์คิดค้นกระดาษขึ้นได้จึงเปลี่ยนวัสดุรองรับที่เป็นดินหรือชี้ผึ้งมาเป็นกระดาษแทน นับแต่นั้นมาภาพ
พิมพ์ก็ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านรูปแบบ กลวิธีการพิมพ์ตามวิวัฒนาการของมนุษย์และความ
เจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาจนถึงปัจจุบัน

ความเจริญก้าวหน้าทางการพิมพ์เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางด้านศิลปะวิทยาการ
เพราะว่ามนุษย์สร้างสรรค์กระบวนการพิมพ์ภาพขึ้นมาก็เพื่อตอบสนองความต้องการในการเผยแพร่ความคิดและ
ความรู้ของมนุษย์ให้กระจายไปได้อย่างแพร่หลายตลอดจนเพื่อเก็บรักษาความรู้ต่างๆไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาถึง
ความเป็นมาของความรู้ในเรื่องต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการทางการพิมพ์ภาพที่ก่อประโยชน์
ให้มนุษย์อย่างมากในปัจจุบัน จึงขอกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของภาพพิมพ์ในกลุ่มประเทศตะวันออก กลุ่ม
ประเทศตะวันตกหรือยุโรปและในประเทศไทย

วิวัฒนาการด้านการพิมพ์ในกลุ่มประเทศตะวันออก คือ จีน ญี่ปุ่นนั้น แสดงให้เห็นว่า จีนเป็นชนชาติ
แรกที่คิดค้นการทอภาพพิมพ์ขึ้น โดยการแกะสลักลงบนหิน หยก งาช้าง กระดูกสัตว์ และเขาสัตว์ เพื่อทำเป็น
แม่พิมพ์แล้วกดแม่พิมพ์ลงบนดินเหนียว ครั้ง ชี้ผึ้งหรือกระดาษให้เกิดลักษณะเป็นรอย ความรู้การพิมพ์นี้ได้
เผยแพร่ไปยังประเทศตะวันตกและประเทศเพื่อนบ้านที่สำคัญได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี ซึ่งประเทศเกาหลีได้
พัฒนาความรู้เรื่องการพิมพ์นี้จนสามารถทำตัวเรียงพิมพ์ เป็นโลหะสำเร็จ ในส่วนของประเทศญี่ปุ่นก็ได้พัฒนาการ
พิมพ์ขึ้นจนเป็นที่ยอมรับ ในด้านของภาพพิมพ์ที่มีคุณค่า ซึ่งมีสกุลช่างภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีชื่อเสียง คือ สกุลช่างอุกิ
โยเอะที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ได้อย่างงดงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังจะเห็นได้จากประเทศ
ญี่ปุ่นได้ให้อิทธิพลแก่ศิลปะของประเทศทางตะวันตกหรือยุโรปในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ส่วนภาพพิมพ์ในกลุ่ม
ประเทศตะวันตกมีพัฒนาการมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง นับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่รู้จักกระบวนการ
พิมพ์โดยการวางมือทาบบนผนังถ้ำแล้วเป่าสี หรือทาสีบนฝ่ามือ จากนั้นกดประทับเป็นรูปมือไว้บนผนังถ้ำ ต่อมา
อารยธรรมอียิปต์ได้รู้จักนำ ภาพแกะสลักเล็กๆ กดลงบนดินให้เกิดเป็นรอยขึ้น ส่วนในดินแดนเมโสโปเตเมียค้นพบ
การใช้ ดินเหนียวแกะเป็นตราสัญลักษณ์และนำไปตากแดดให้แห้งหรือนำไปเผาไฟ เพื่อให้เกิดเป็นแม่พิมพ์กด
ประทับ ต่อมาในปี ค.ศ. 1450 โจฮัน กูเตนเบิร์ก ได้คิดประดิษฐ์แท่นพิมพ์อย่างง่ายขึ้น จากนั้นในช่วง ค.ศ. 15
อัลเบรชท์ ดีอเรอร์ ได้คิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์ร่องลึก พอถึง ค.ศ. 16 ทอมัส บิวค ได้คิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์ลายแกะ
ไม้ได้สำเร็จ

หลังจากนั้นวิลเลียม เบลก ได้พยายามปรับปรุงภาพพิมพ์ผิวฉนวน ด้วยวิธีการสร้างภาพผลงาน ลงบนแผ่นโลหะโดยให้กรดทำปฏิกิริยากับแผ่นโลหะจนได้แม่พิมพ์ผิวฉนวนและในประเทศเยอรมัน ได้มีการคิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์ขมิ้มรงค์ ในปี ค.ศ. 1660 เฮร์คิวลิส ซีเกอร์ ได้คิดกลวิธีภาพพิมพ์อย่างสีน้ำ พอถึงค.ศ. 1793 อะลัวส์ เซเนเฟลเตอร์ ได้ค้นพบกลวิธีภาพพิมพ์หิน และในระหว่างปี ค.ศ. 1864-1901 อองรี เดอ ตูลุส โลเตรก ได้นำกลวิธีภาพพิมพ์หินมาพัฒนาให้เข้ากับระบบธุรกิจ โดยทำ โปสเตอร์หลายๆ สีออกสู่สาธารณชน ค.ศ. 1907 ซามูเอล ไชมอน ได้พัฒนาและปรับปรุงกลวิธีภาพพิมพ์ผ่านฉาก โดยใช้เส้นไหมมาทำเป็นแม่พิมพ์จนสำเร็จ เรียกอีกอย่างว่า “กลวิธีภาพพิมพ์ตะแกรงไหม” ซึ่งกลวิธีนี้เป็นที่นิยมอย่างมากของศิลปินใน ค.ศ. 20 เช่น รอเบิร์ต เราเซนเบิร์ก แอนดี วอร์โฮล เป็นต้น

สำหรับภาพพิมพ์ในประเทศไทยนั้น ระยะเวลาเริ่มแรกทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเชิงพาณิชย์ศิลป์ โดยพิมพ์เป็นภาพประกอบหนังสือและหนังสือเป็นส่วนใหญ่ หลังจากนั้นได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นงานภาพพิมพ์ระยะต่อมาในระบบการศึกษา โดยมีคณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นผู้บุกเบิกการเรียนการสอนทางด้านภาพพิมพ์เป็นแห่งแรก และก็มีสถาบันอื่นๆ เปิดตามมา จนกระทั่งปัจจุบันภาพพิมพ์ของศิลปินไทยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

การพิมพ์ภาพเป็นงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการวาดภาพ ซึ่งการวาดภาพไม่สารสร้างผลงาน ๒ ชั้นที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการได้ จึงมีการพัฒนาภาพพิมพ์ขึ้นมาโดยจีนถือว่าเป็นชาติแรกที่นำเอาวิธีการพิมพ์มาใช้อย่างแพร่หลายมานานนับพันปี จากนั้นจึงได้แพร่หลายออกไปในภูมิภาคต่างๆของโลกส่วนชาติตะวันตกถือเป็นผู้พัฒนาการพิมพ์ภาพแบบสมัยใหม่ มีการนำเอาเครื่องจักรกลต่างๆเข้ามาช่วยในการพิมพ์ ทำให้การพิมพ์มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ในช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้พบหลักฐานเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับวิธีการแกะสลักอันเป็นพื้นฐานของการสร้างภาพพิมพ์ เช่นการนำภาพแกะสลักขนาดเล็กไปกดลงบนดินให้เกิดให้เกิดเป็นรอยในแถบกลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรทีสหรือดินแดนเมโสโปเตเมีย และได้พัฒนาจนเกิดอักษรรูปถิ่ม (cuneiforms) ขึ้นมาทางแถบเอเชีย จีนเป็นชนชาติแรกที่รู้จักสร้างสรรคงานภาพพิมพ์มาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ต้นพุทธกาล เช่น การรู้จักแกะสลักตราประทับบนวัตถุต่างๆ ตั้งแต่เมื่อประมาณ ๑,๘๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

นอกจากนี้ ชาวจีนยังรู้จักภาพพิมพ์ฉนวน คือ การพิมพ์ภาพที่ต้องใช้แม่พิมพ์ที่มีผิวฉนวน โดยนำกระดาษวางทาบลงบนแม่พิมพ์และใช้ผ้าแตะลงบนกระดาษ ส่วนฉนวนของแม่พิมพ์จะทับกระดาษให้ติดสีซึ่งจะได้ภาพงานศิลปะที่ต้องการ

ศิลปะการพิมพ์ภาพที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณ ไม่จำกัดว่าจะเป็นภาพหรืออักษรเพียงอย่างเดียว แต่มีการใช้ภาพและอักษรผสมกันด้วย ในประเทศจีนมีการแกะแม่พิมพ์ไม่เป็นตัวอักษรและภาพประกอบสำหรับพระพุทธรูปมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๕-๖

สำหรับการพิมพ์ภาพในประเทศไทย มีมานานแล้ว ดังปรากฏการพิมพ์ภาพบนผนังถ้ำ เชียงผาในจังหวัดอุดรธานีและกาญจนบุรี มีการค้นพบภาชนะดินเผาที่มีรอยพิมพ์จากลูกกลิ้ง และลูกกลิ้งดินเผาที่นำมาพิมพ์เป็นภาพต่อเนื่องได้อย่างสวยงาม นอกจากนี้ ยังมีการใช้เชือกพิมพ์บนภาชนะดินเผาอีกด้วย ในด้านของสิ่งทีนำมาใช้สีจากยางไม้ เปลือกไม้ แร่ ดิน (<https://th.wikipedia.org/wiki>)

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพพิมพ์ที่ภาษาอังกฤษใช้ว่า Graphic arts มาจากคำสองคำรวมกันคือคำว่า "Graph" แปลว่า เขียน และ "Arts" แปลว่า การทำให้เกิดความงามหรือรูปทรง เมื่อรวมคำทั้งสองเข้าด้วยกันจึงมีความหมายว่า ศิลปะแห่งการเขียน โดยจะต้องรวมถึงรูปแบบต่างๆ ของการแสดงออกในทางศิลปะที่มองเห็นได้ ได้แก่ จิตรกรรม งานวาดเส้น งานภาพพิมพ์ การถ่ายรูปและงานพิมพ์หนังสือ

ลักษณะทางกายภาพของภาพพิมพ์ในสมัยปัจจุบัน หมายถึง งานศิลป์ที่มีพื้นผิวแบนราบ(Flat surface) แบบ ๒ มิติ คือ มีความกว้างและความยาว ปราศจากความหนาหรือความลึก วิธีการพิมพ์มีทั้งการใช้สีแบบสีเดียว (Monochrome) และแบบหลายสี (Polychrome) ซึ่งใช้วิธีการ /"กดให้ติด"/ โดยการสร้างรูปหรือเครื่องหมายลงบนวัสดุผิวราบด้วยการกดหรือประทับจากแม่พิมพ์

คำว่า Graphic arts ในความเข้าใจทั่วไป เป็นการสร้างสรรค์ให้เป็นศิลปะเพียงอย่างเดียว กล่าวคือใช้คำว่า "ภาพพิมพ์" หรือ "ศิลปะภาพพิมพ์" ในความหมายเดียวกัน แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศทางตะวันตกไม่นิยมเรียกศิลปะแบบนี้ว่า Graphic arts เพราะอาจจะสับสนกับศิลปะชนิดอื่นๆ จึงเรียกว่า "Prints" หรือ "Printings" มากกว่า ดังนั้น คำว่า Graphic arts นอกจากจะหมายถึงภาพพิมพ์หรือศิลปะภาพ แล้วยังมีความหมายรวมถึง Prints และ Printings อีกด้วย

มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์บังเอิญเอามือที่เปื้อนดินโคลนไปจับหรือวางตามผนังถ้ำ ทำให้เกิดรอยฝ่ามือขึ้น ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงนำมือไปจุ่มสีแล้วเอามาวางตามผนังถ้ำเกิดเป็นรูปมือในลักษณะต่างๆ ซึ่งเราเรียกวิธีการแบบนี้ว่า "การพิมพ์ภาพ" และเรียกภาพที่เกิดขึ้นว่า "ภาพพิมพ์" จากนั้นก็ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยการหาวัสดุต่างๆ เช่น ไม้ แผ่นโลหะ แผ่นหิน แผ่นยาง ฝ่าไหมมาใช้พิมพ์แทนที่มือ จนเกิดกระบวนการพิมพ์ขึ้นมา 4 กระบวนการหลักๆ คือ ภาพพิมพ์ผิววน ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์พื้นราบ และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ซึ่งการพิมพ์ทั้ง 4 กระบวนการนี้ ได้รับ การพัฒนาคิดค้นขึ้นมา เพื่อใช้พิมพ์ภาพและตัวอักษรให้ได้เป็นจำนวนมาก สำหรับใช้ในวงการธุรกิจ การค้า โดยพิมพ์เป็นหนังสือ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา แผ่นปิดภาพยนตร์ เสื้อผ้า หีบห่อบรรจุภัณฑ์ กล่องขนม กล่องไม้ขีด ถุงใส่ของ เป็นต้นแต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกระบวนการพิมพ์นั้นสามารถสร้างภาพที่สวยงามเหมือนกับ ผลงานจิตรกรรม อีกทั้งยังสามารถพิมพ์ภาพซ้ำๆ ที่เหมือนกันได้เป็นจำนวนมาก แต่

จิตรกรรมไม่ สามารถทำภาพซ้ำกันได้ ถึงแม้ทำซ้ำก็ไม่เหมือนเดิม จึงทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการสะสมและจัด
จำหน่าย ดังนั้นศิลปินจึงได้นำกระบวนการพิมพ์ทั้ง 4 กระบวนการนั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ เพื่อ
เอื้ออำนวยต่อการสะสมและจัดจำหน่ายให้ได้มากขึ้น จนกระทั่งเมื่อประมาณ 50 มาปีนี้เอง ภาพพิมพ์ได้รับการ
ยอมรับในวงการศิลปะว่ามีคุณค่าเป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่สามารถถ่ายทอด จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกได้
อย่างดีเยี่ยมจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพพิมพ์นั้น มีจุดมุ่งหมายในทำอยู่ 2 ลักษณะ คือ ภาพพิมพ์งาน
พาณิชย์ที่พิมพ์ เพื่อใช้เป็นสื่อโฆษณา

มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์บังเอิญเอามือที่เปื้อนดินโคลนไปจับหรือวางตามผนังถ้ำ ทำให้เกิด
รอยฝ่ามือขึ้น ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงนำมือไปจุ่มสีแล้วเอามาวางตามผนังถ้ำเกิดเป็นรูปมือในลักษณะต่างๆ ซึ่งเรา
เรียกวิธีการแบบนี้ว่า “การพิมพ์ภาพ” และเรียกภาพที่เกิดขึ้นว่า “ภาพพิมพ์” จากนั้นก็ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง
ด้วยการหาวัสดุต่างๆ เช่น ไม้ แผ่นโลหะ แผ่นหิน แผ่นยาง ผ้าไหม ฯลฯ มาใช้พิมพ์แทนที่มือ จนเกิดกระบวนการ
พิมพ์ขึ้นมา 4 กระบวนการหลักๆ คือ ภาพพิมพ์ผิวนูน ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์พื้นราบ และภาพพิมพ์ตะแกรง
ไหม ซึ่งการพิมพ์ทั้ง 4 กระบวนการนี้ได้รับ การพัฒนาคิดค้นขึ้นมา เพื่อใช้พิมพ์ภาพและตัวอักษรให้ได้เป็นจำนวน
มากสำหรับใช้ในวงการธุรกิจ การค้า โดยพิมพ์เป็นหนังสือ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา แผ่นปิดภาพยนตร์ เสื้อผ้า หีบห่อ
บรรจุภัณฑ์ กล่องขนม กล่องไม้ขีด ถุงใส่ของ เป็นต้นแต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกระบวนการพิมพ์นั้นสามารถสร้าง
ภาพที่สวยงามเหมือนกับ ผลงานจิตรกรรม อีกทั้งยังสามารถพิมพ์ภาพซ้ำๆ ที่เหมือนกันได้เป็นจำนวนมาก แต่
จิตรกรรมไม่ สามารถทำภาพซ้ำกันได้ ถึงแม้ทำซ้ำก็ไม่เหมือนเดิม จึงทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการสะสมและจัด
จำหน่าย ดังนั้นศิลปินจึงได้นำกระบวนการพิมพ์ทั้ง 4 กระบวนการนั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ เพื่อ
เอื้ออำนวยต่อการสะสมและจัดจำหน่ายให้ได้มากขึ้น จนกระทั่งเมื่อประมาณ 50 มาปีนี้เอง ภาพพิมพ์ได้รับการ
ยอมรับในวงการศิลปะว่ามีคุณค่าเป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่สามารถถ่ายทอด จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกได้
อย่างดีเยี่ยมจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพพิมพ์นั้น มีจุดมุ่งหมายในทำอยู่ 2 ลักษณะ คือ ภาพพิมพ์งาน
พาณิชย์ที่พิมพ์เพื่อใช้เป็นสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์หรือสำหรับสร้างความสวยงามให้กับผลิตภัณฑ์ กับภาพพิมพ์
งานศิลปะที่พิมพ์ เพื่อเป็นสื่อในการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกของศิลปิน สำหรับเอกสารประกอบการสอน
เล่มนี้ ผู้เขียนมุ่งเน้นเฉพาะภาพพิมพ์งานศิลปะ ดังนั้นจึง ขอกว่าเฉพาะเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับศิลปะภาพพิมพ์หรือ
ภาพพิมพ์ต้นฉบับเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภท
รูปแบบ การเซ็นชื่อและการเขียนข้อความต่างๆ ลงในภาพพิมพ์ต้นฉบับ ภาพพิมพ์พิสูจน์ ตลอดจนการเก็บรักษา
ผลงานภาพพิมพ์

ภาพพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า “Printmaking” สำหรับเรียกกระบวนการพิมพ์ที่ สร้างสรรค์เพื่อ
เป็นศิลปะและใช้คำว่า “Print” สำหรับเรียกกระบวนการพิมพ์ที่เป็นงานพิมพ์ทั่วไป โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงาน
พาณิชย์ต่างๆ (พีระพงษ์ กุลพิศาล, 2531:68)

ภาพพิมพ์ คือ กระบวนการถ่ายทอดผลงานจากแม่พิมพ์ชนิดแผ่นโลหะ แผ่นไม้ แท่นหิน ตะแกรงไหม แล้วผ่านกระบวนการพิมพ์ ซึ่งจะได้ผลงานที่เหมือนกัน เป็นจำนวนมากในด้านวิจิตร

1. ประเภทของภาพพิมพ์

ภาพพิมพ์มีกลวิธีแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของแม่พิมพ์ ดังนั้นการแบ่งประเภทของภาพพิมพ์จึงพิจารณาจากลักษณะแม่พิมพ์เป็นหลัก สามารถแบ่งออกได้ 4 กระบวนการหลัก คือ ภาพพิมพ์ผิวฉูด ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์พื้นราบ และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

1.1 ภาพพิมพ์ผิวฉูด (Relief Printing) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากผิวส่วนที่อยู่สูงบนแม่พิมพ์ ดังนั้นส่วนที่ถูกแกะเซาะออกไปหรือส่วนที่เป็นร่องลึกลงไปจะไม่ถูกพิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์ในลักษณะนี้ เช่น แม่พิมพ์แกะไม้ แม่พิมพ์แกะยาง แม่พิมพ์กระดาษแข็ง แม่พิมพ์วัสดุ เมื่อเวลาพิมพ์แม่พิมพ์เหล่านี้จะใช้เครื่องมือประเภท ลูกกลิ้ง ลูกประคบหนัง ทาหมึกลงบนส่วนนูนของแม่พิมพ์ แล้วนำไปพิมพ์ลงบนกระดาษอาจจะพิมพ์ ด้วยมือหรือ แท่นพิมพ์ หมึกก็ติดกระดาษเกิดเป็นรูปขึ้นมา

ภาพที่ 2.8 The Kiss ผลงาน Edvard Munch
ที่มา : The Kiss ผลงาน Edvard Munch.ออนไลน์,2562

1.2 ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากส่วนที่อยู่ลึกเป็นร่องของแม่พิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์จะมีส่วนที่นูนและร่องเหมือนกับแม่พิมพ์ผิวฉูด แต่เวลาพิมพ์ต้องอุดหมึกลงไป ในร่องลึกและเช็ดบริเวณที่ไม่ต้องการจะพิมพ์ออก แล้วนำกระดาษเปียกน้ำหมาดๆวางลงบนแม่พิมพ์ จากนั้นพิมพ์ด้วยแท่นพิมพ์ที่มีแรงกดสูงเพื่อกดกระดาษให้ไปดูดซับหมึกขึ้นมา ซึ่งกลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ภาพถ่าย ภาพพิมพ์หมึกพิมพ์ ภาพพิมพ์อย่างสีน้ำ ภาพพิมพ์จารเข้ม ภาพพิมพ์แกะลายเส้น ภาพพิมพ์กักรวด ภาพพิมพ์แบบเขียนถ่าน ภาพพิมพ์ กักรวดพื้นนิ่ม ภาพพิมพ์กักรวดรูปนูน

ภาพที่ 2.9 Brustbild Einer Arbeitfrau
ที่มา : Kathe Kollwitz.ออนไลน์,2562

1.3 ภาพพิมพ์พื้นราบ (Planographic Printing หรือ Lithograph) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากพื้นแบนราบ ส่วนที่ถูกพิมพ์และส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์นั้นจะอยู่ในระนาบแม่พิมพ์บริเวณทั้งสองจะต่างกันเพียงส่วนที่ต้องการพิมพ์จะเป็นไขมันหรือน้ำมัน แต่อีกส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์จะชุ่มด้วยน้ำ เมื่อเวลาพิมพ์จะใช้ลูกกลิ้งที่มีหมึกเชื่อน้ำมันติดอยู่กลิ้งลงบนแม่พิมพ์ที่มีน้ำหมาดๆเมื่อกลิ้งหมึกซึ่งเป็นไขมันไปบนแม่พิมพ์ หมึกเชื่อน้ำมันจะติดลงบนส่วนที่เป็นไขมันของแม่พิมพ์เท่านั้น จากนั้นนำเอากระดาษมาปิดทับบนแม่พิมพ์ เพื่อรีดกดให้หมึกติดกระดาษเกิดเป็นรูปภาพตามที่ต้องการ กลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ครั้งเดียว และภาพพิมพ์หิน

ภาพที่ 2.16 ชีวิตหมายเลข 5 ผลงานกมล ศรีวิชัยนันท์

ที่มา : กมล ศรีวิชัยนันท์.ออนไลน์,2562

1.4 ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์ โดยใช้ไม้ปาดสีรูดเนื้อสีผ่านตะแกรงเนื้อละเอียดลงมาสู่วัสดุที่ต้องการ พิมพ์ ซึ่งบริเวณที่ไม่ถูกพิมพ์จะเป็นบริเวณตะแกรง ที่ถูกกันเอาไว้ไม่ให้สีลอดผ่านลงมาสู่วัสดุที่ต้องการพิมพ์

ภาพที่ 2.10 Marilyn ผลงาน Andy Warhol

ที่มา : Andy Warhol.ออนไลน์,2562

อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน

ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาจากการติดตามและศึกษาผลงานของบุคคล ดังต่อไปนี้

1. วัยผู้ใหญ่

หุบเขาเทมส์เป็นพื้นที่ซึ่งศิลปินหลายท่านมาอยู่อาศัย จิตรกรมีชื่อเสียงเช่นเซอร์โจชัว เรย์โนลด์ส์ (Sir Joshua Reynolds) เคยอยู่อาศัยที่นี่ ในพ.ศ. 2356 (ค.ศ. 1813) เทอร์เนอร์สร้างบ้านแบบชนบทใกล้เนิน

ริชมอนด์ (Richmond hill) และพาบิดาของเขาไปอยู่ด้วย ชายชราดูแลเรื่องการเงินของลูกชายเขาและครอบครัว ศิลปินค่อนข้างเอาแต่ใจยังเป็นชายโสด มีข่าวลือว่าเทอร์เนอร์มีภรรยาลับ เป็นพ่อเด็กๆและจ่ายค่าเลี้ยงดู แต่เขาต้องการอยู่คนเดียวที่นี่

ภาพที่ 2.11 ฮันนิบาลและกองทัพของเขากำลังข้ามเทือกเขาแอลป์ (Hannibal and his Army Crossing the Alps)

ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2558

จิตรกรได้แรงบันดาลใจมากมายจากการเดินทางบ่อยๆ ของเขา เทอร์เนอร์ลุ่มหลงมากยิ่งใหญ่มากของเทือกเขาแอลป์ เขาได้ไปเยี่ยมสวิตเซอร์แลนด์ตอนต้นในชีวิตของเขา พระอาทิตย์ พายุ และฝนไม่มีชีวิตชีวา นี่เป็นฉากที่เทอร์เนอร์ตั้งให้ “ฮันนิบาลกำลังข้ามเทือกเขาแอลป์” แสงและส่วนประกอบต่างๆ ไม่ใช่วิธีแรกของการแสดงความสวยงาม พวกมันเปรียบเทียบแสงของหายนะที่ใกล้เข้ามา ซึ่งจะตามการต่อสู้ของนายพลแอฟริกาเหนือกับโรมโบราณ ภาพและรูปแบบรุนแรงทำให้คนร่วมสมัยของเทอร์เนอร์ตกใจ การวิจารณ์อย่างเป็นทางการประณามเขาว่าประสาธ แต่การกระตุ้นอย่างรุนแรงโดยการแสดงออกของจิตรกรมีด้านกวีของมันเช่นกัน

ในพ.ศ. 2362 (ค.ศ. 1819) เทอร์เนอร์เดินทางไปโรม จากจุดเริ่มต้นเขาหลงรักบรรยากาศอดีตและปัจจุบันของเมืองในขณะเดียวกัน เทอร์เนอร์บันทึกภาพของเมืองในสมุดภาพร่างของเขาเป็นหลักนอกจากทิวทัศน์ เทอร์เนอร์เดินทางไปโรมสองครั้งในชีวิตของเขา ครั้งแรกสำรวจภาพและสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ในพ.ศ. 2371 เขามากับความตั้งใจที่จะใช้เวลาอันยาวนานกว่าใน “เมืองอมตะ” อยู่และทำงานในโรมเป็นสิ่งสำคัญมากต่อเขา ศิลปินจากทุกชาติของโลกอยู่รอบๆ ตั้งถิ่นฐานในตลาด ถนน คาเฟ่ สตูดิโอ โรมสำหรับเทอร์เนอร์เป็นเมืองแรกและสำคัญสุดของ

โคลด ลอเรน (Claude Lorrain) และเหมือนแบบที่เขาเคารพ เขาต้องการประสบความสำเร็จที่นี่ แต่มีคู่แข่ง กลุ่มจิตรกรเยอรมันในโรมสร้างชุมชนแยกออกไปและเผยแพร่ความเลื่อมใสต่อความคลาสสิก

เมื่อวิลเลียม เทอร์เนอร์กลับไปลอนดอนในพ.ศ. 2372 เขาตื่นตะลึงทางวัฒนธรรม ขณะที่อิตาลีอยู่ในอดีตทางการเมืองและวัฒนธรรม อังกฤษเป็นอำนาจของโลกมานาน การปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นและการล่าอาณานิคมที่เพิ่มขึ้นเป็นอิทธิพลเด่นในการเมือง ลอนดอนเป็นมหานครซึ่งไม่มีที่ใดเทียบเท่ากับประชากรมากกว่าหนึ่งล้านคน เทอร์เนอร์แทบจะไม่วาดลอนดอนกับสถาปัตยกรรมที่มีชื่อเสียงและงดงามของมัน วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2377 มีหายนะในลอนดอนตรงที่ซึ่งรัฐสภาอยู่นี้ มีเปลวไฟพุ่งขึ้นไปในท้องฟ้าตอนเย็น ในคืนเดียว ไฟทำลายส่วนที่เหลือของพระราชวังยุคกลางและรัฐสภา เทอร์เนอร์อยู่ในเมือง ความอยากรู้อยากเห็นทำให้เขารีบไปที่ความหายนะ ภายในช่วงเวลาสั้นๆ เขาสร้างภาพวาดสีน้ำมันสองภาพซึ่งบันทึกอัคคีภัยอย่างชัดเจนด้วยการเล่นสีรุนแรง

อย่างไรก็ตามความสงสัยของเพื่อนร่วมงานและคำวิจารณ์ต่างๆเกี่ยวกับศิลปะของเขา เขาไม่ขาดผู้อุปถัมภ์และผู้ชื่นชมที่มีอิทธิพลซึ่งคิดถึงเขาอย่างสูง เป็นเวลาหลายปีที่จิตรกรมาไปเพ็ทเวิร์ธ (Petworth) ซึ่งเขาเป็นแขกที่คฤหาสน์ชนบทของลอร์ดเอ็กเรมอนท์ (Lord Egremont) ยอมรับเสมอ เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางว่าเอ็กเรมอนท์เป็นนักสะสมงานศิลปะและเป็นเจ้าของภาพวาดโดยเทอร์เนอร์จำนวนมาก เอ็กเรมอนท์สร้างห้องทำงานสำหรับเทอร์เนอร์ในที่พักของเขา และจิตรกรบันทึกชีวิตในคฤหาสน์ชนบทด้วยชุดของภาพวาดเล็กๆ เป็นกฏค่อนข้างใจกว้างอย่างชัดเจนที่เพ็ทเวิร์ธ ลอร์ดเอ็กเรมอนท์มีชื่อว่ามิบุตรนอกสมรสไม่น้อยกว่า 43 คน ซึ่งทั้งหมดอยู่ที่เพ็ทเวิร์ธกับมารดาของพวกเขาแต่ละคน ไม่ใช่ในบ้านเท่านั้นที่เทอร์เนอร์พบแนวต่างๆของเขา พระอาทิตย์ขึ้นอย่างงดงามเป็นหัวข้อโปรด ท่านลอร์ดแห่งคฤหาสน์พอใจอย่างสูง ตอนนี้เทอร์เนอร์เป็นศาสตราจารย์ที่ราชสถาบันศิลปะ แต่รูปแบบกระตุ้นความรู้สึกของภาพวาดเขายังรบกวนคนร่วมสมัย

ภาพที่ 2.12 วิลเลียม เทอร์เนอร์ร่างรถไฟเกรทเวสต์เทิร์น (Great Western Railway)

ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2558

ความคงเส้นคงวาในการพัฒนาของเทอร์เนอร์และการปลดปล่อยสีอย่างรุนแรงของเขาเป็นหลักฐานในภาพนี้ “รถไฟเกรทเวสต์เทิร์น” เขาตามความสนใจในการขยายเครือข่ายรถไฟอังกฤษ ในภาพวาดนี้เขาสร้างอนุสาวรีย์ของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ในพ.ศ. 2383 (ค.ศ. 1840) เทอร์เนอร์อายุ 65 ปีเดินทางอีกครั้งหนึ่ง ไปเวนิส เขารู้ว่านี่จะเป็นครั้งสุดท้าย เขาต้องการได้ประสบการณ์ของบรรยากาศเมืองอีกครั้ง เพื่อศึกษาแสงและน้ำ ในไม่ช้า เขาวาดภาพสีน้ำมันมากมายที่เป็นหนึ่งในงานสวยงามสุดของเขา จิตรกรถึงฉากสุดท้ายทางศิลปะ ฉากสุดท้ายที่หลายทศวรรษต่อมาจะยกขึ้นและใช้ต่อไปโดยการวาดภาพอิมเพรสชันนิสม์

วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2394 วิลเลียม เทอร์เนอร์เสียชีวิตในลอนดอน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ออนไลน์.2558)

2.โจเซฟ มัลลอร์ด วิลเลียม เทอร์เนอร์ (Joseph Mallord William Turner)

โจเซฟ มัลลอร์ด วิลเลียม เทอร์เนอร์ (Joseph Mallord William Turner) 23 เมษายน พ.ศ. 2318 (ค.ศ. 1775) - 19 ธันวาคม พ.ศ. 2394 (ค.ศ. 1851) เขาทำให้เกิดชั่วความคิดเห็นของคนร่วมสมัยเหมือนศิลปินไม่กี่ท่านก่อนหน้าเขา ในต้นศตวรรษที่ 19 เขาพัฒนาภาษาภาพที่ถูกยกขึ้นมาอีกครั้งในหลายทศวรรษต่อมาโดยอิมเพรสชันนิสม์ แต่เทอร์เนอร์ไม่จับความประทับใจเท่านั้น เขาจับบรรยากาศของแสงและอากาศในทิวทัศน์ด้วย เขาสร้างองค์ประกอบ ซึ่งส่วนประกอบและพลักรรรมชาติให้หัวข้อเขาบ่อยๆ ภาพวาดต่างๆ ของเขา นำหน้าเวลาของพวกเขา ทำให้เขาได้รับคำวิจารณ์มุ่งร้ายจากฝ่ายตรงข้ามเขา แต่มีการชื่นชมและเคารพมากมายจากผู้นับถือและสนับสนุนเขา

ภาพที่ 2.13 วิลเลียม เทอร์เนอร์

ที่มา : วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2558

3. แอนดี้ วอร์ฮอล (Andy Warhol)

เป็นศิลปินชาวอเมริกัน เขาเป็นหนึ่งในผู้นำกลุ่มศิลปะแนวป๊อปอาร์ต (pop art) ที่ประสบความสำเร็จอย่างมากจนได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของงานแนวนี้ งานของเขาสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในเรื่อง คนดัง วงการบันเทิง และการโฆษณาซึ่งกำลังเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมากในช่วงยุค 60 หลังจากการประสบความสำเร็จในงานวาดภาพประกอบ แอนดี้ก็กลายเป็นบุคคลมีชื่อเสียงตามที่เขาหวังเอาไว้ งานของแอนดี้มีหลายประเภทตั้งแต่งานมีเดียไปจนถึง ภาพเขียน ภาพจิตรกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพพิมพ์สกรีน ประติมากรรม ภาพยนตร์ และดนตรี นอกจากนี้เขายังเป็นศิลปินรุ่นแรกๆที่นำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศิลปะด้วย

นอกจากงานเหล่านี้แล้วแอนดี้ยังเป็นผู้ก่อตั้งนิตยสารและเขียนหนังสืออีกหลายเล่ม อาทิ เช่น The Philosophy of Andy Warhol และ Popism: The Warhol Sixties แม้ในช่วงระยะหลังของชีวิตแอนดี้จะไม่ค่อยทำงานศิลปะออกมาเท่าไร แต่เขาก็ยังคงมีงานในด้านอื่นๆ ออกมาให้เห็นอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น งานโฆษณา หรือ งานแสดงที่เขาได้รับเชิญจากภาพยนตร์ซีรีส์เรื่อง เรือรักเรือสำราญ (Love Boat) และนั่นยังเป็นการ

ตอกย้ำถึงความสำเร็จของเขา หลังจากการแสดงผลงานครั้งสุดท้ายในยุโรป เมื่อกลับมานิวยอร์กได้ระยะหนึ่ง แอนดี้ก็เสียชีวิตลงในปี 1987

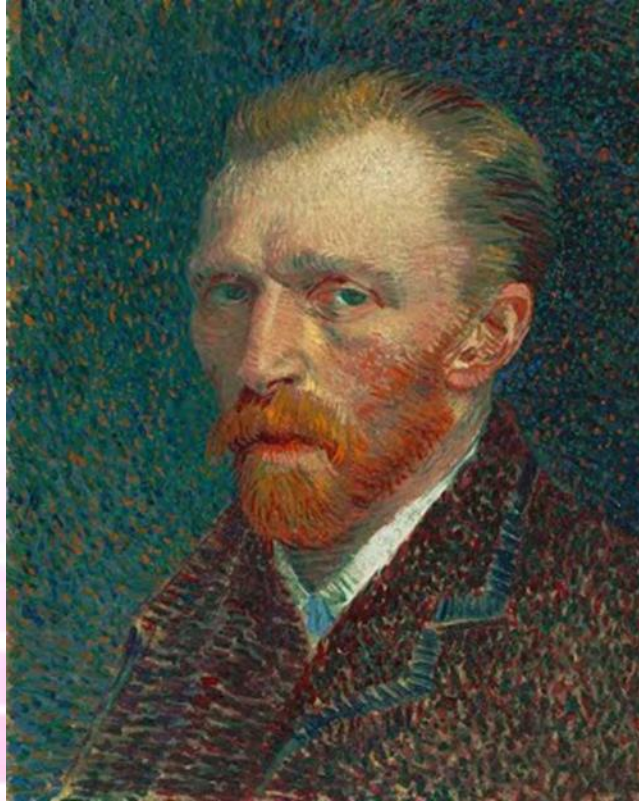

ภาพที่ 2.14 แอนดี้ วอร์ฮอลและอาร์ชี โดย เจค มิทเชล ปี 1973

ที่มา : วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2562

4. ฟินเซนต์ วิลเลิม ฟัน โคค

ฟินเซนต์ วิลเลิม ฟัน โคค (30 มีนาคม ค.ศ. 1853 - 29 กรกฎาคม ค.ศ. 1890) คนไทยมักเรียก วินเซนต์ แวน โก๊ะ เป็นจิตรกรชาวดัตช์ในลัทธิประทับใจยุคหลัง ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้มีชื่อเสียงและอิทธิพลมากที่สุดในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก เขาสร้างสรรค์งานศิลป์กว่า 2,100 ชิ้นในเวลาเพียงสิบปีกว่า ในจำนวนนี้เป็นภาพสีน้ำมัน 860 ชิ้น ซึ่งส่วนใหญ่ผลิตขึ้นในสองปีสุดท้ายของชีวิตเขา ผลงานของเขามีทั้งภาพภูมิประเทศ ภาพนิ่ง ภาพคนเหมือน และภาพเหมือนตนเอง ซึ่งล้วนมีลักษณะเด่นเป็นสีสันจัดจ้านและงานพู่กันที่ฉวัดเฉวียนแผ่อารมณ์ชวนประทับใจอันช่วยสร้างรากฐานให้แก่ศิลปะสมัยใหม่ หลังทนทุกข์เพราะไข้ใจและความจนมานานหลายปี เขาผลิตชีวิตตนเองเมื่ออายุได้ 37ปี

ภาพที่ 2.15 "ภาพเขียนตัวเอง" โดยฟินเซนต์ ฟัน โคค (1887)

ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2563

ฟินเซนต์ วิลเลิม ฟัน โคค เขาเกิดในครอบครัวชนชั้นกลางค่อนข้างสูง เขาเป็นเด็กที่เคร่งขรึม พูดน้อย แต่คิดมาก เมื่อโตเป็นหนุ่ม เขาทำงานเป็นนายหน้าขายศิลปกรรม จึงเดินทางบ่อย แต่เมื่อต้องย้ายบ้านไปอยู่ลอนดอน เขาก็ตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า จึงหันไปหาศาสนา ปฏิบัติศาสนกิจในฐานะมิชชันนารีโปรเตสแตนต์ทางภาคใต้ของเบลเยียม ชีวิตเขาล่องลอยไปมาระหว่างสุขภาพอันทรุดโทรมกับความโดดเดี่ยวอ้างว้าง กระทั่งมาจับงานวาดเขียนเอาใน ค.ศ.1881 หลังย้ายกลับไปอยู่บ้านเกิดเมืองนอนกับบิดามารดา เขาได้ Theo น้องชาย คอยสนับสนุนทางการเงิน เขากับน้องติดต่อกันมาเสมอด้วยจดหมายโต้ตอบ ผลงานชิ้นแรก ๆ ของเขาส่วนใหญ่เป็นภาพนิ่งและภาพแสดงชนชั้นกรรมกร แต่มีไม่มากที่ใช้สีสดใส ต่างจากผลงานชิ้นหลัง ๆ ครั้ง ค.ศ.1886 เขาย้ายไปอยู่ปารีส ได้พบเจอสมาชิกกลุ่มลัทธิ เช่น Émile Bernard กับปอล โกแก็ง ที่กำลังมีปฏิริยาตอบโต้ประเด็นอ่อนไหวเรื่องลัทธิประทับใจ เมื่องานของเขาก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เขาก็สร้างรูปแบบใหม่ให้แก่งานภาพนิ่งและภาพภูมิประเทศท้องถิ่นของตน โดยให้มีสีสว่างกระจ่างใสขึ้น เป็นรูปแบบที่ใช้งานจริงอย่างเต็มที่ในช่วงที่เขาพำนักอยู่ ณ เมืองอาร์ล ทางภาคใต้ของฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ.1888 ช่วงนี้เองที่เขาขยายหัวเรื่องสำหรับงานของตนออกไปเป็นภาพชุดต้นมะกอกทุ่งสาละ และทานตะวัน

เขาประสบปัญหาทางใจอยู่หลายช่วง และแม้จะกังวลเรื่องเสถียรภาพทางจิตใจของเขายิ่งนัก เขากลับละเลยสุขภาพทางกายไปเสียสิ้น ไม่กินไม่นอนตามสมควร ทั้งยังร่ำสุรอย่างหนัก ครั้งหนึ่ง เขามีปากเสียงกับโกแก็ง แล้วคว่ำมีดโกนไล่ตามโกแก็ง ก่อนฉีดยาฆ่าตัว ความปั่นป่วนทางใจทำให้เขาต้องอยู่โรงพยาบาลจิตเวชหลายครั้ง เช่นครั้งที่เขาพักอยู่ในแซ็ง-เรมี-เดอ-พรอว็องส์ เมื่อออกโรงพยาบาลแล้ว เขาย้ายไปอยู่ Auberge Ravoux ที่โอแวร์ซูร์วอชใกล้กับปารีส และอยู่ในการดูแลรักษาของแพทย์แผนโฮมีโอพาธินาม Paul Gachet ภาวะซึมเศร้าของเขาดำเนินต่อมาจนวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ.1890 เขาใช้ปืนลูกม่ยิงอกตนเอง บาดแผลครั้งนี้ทำให้เขาเสียชีวิตในอีกสองวันถัดมา

ตอนมีชีวิตอยู่ เขาไม่ประสบความสำเร็จ และถูกมองเป็นคนบ้า คนล้มเหลว แต่พอเสียชีวิตเพราะอัตวินิบาตกรรมแล้ว เขากลับโด่งดัง สถิตอยู่ในภาพจำของสาธารณชนในฐานะอัจฉริยะบุคคลผู้ถูกมองข้าม ถึงกับมีคำกล่าวว่า เขาเป็น ศิลปิน "ผู้ซึ่งวาทกรรมเรื่องความบ้าคลั่งและความสร้างสรรค์มีเส้นกันอยู่บางๆ" (where discourses on madness and creativity converge) เกียรติยศเริ่มหลั่งไหลมาหาเขาในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เนื่องจากองค์ประกอบในรูปแบบงานวาดเขียนของเขากลายเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาเพราะคติโพวิสต์และลัทธิสำแดงพลังอารมณ์แบบเยอรมัน หลายสิบปีให้หลัง ผลงานของเขาประสบความสำเร็จทางการค้าพาณิชย์อย่างกว้างขวาง ทุกวันนี้ เขาเป็นที่จดจำในฐานะจิตรกรคนสำคัญผู้มีชีวิตอันชวนสลด บุคลิกภาพที่เป็นปัญหาของเขากลายเป็นสัญลักษณ์ของศิลปินระทม (tortured artist) ในอุดมคติแนวสุนทรภาพกรรม (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์ ,2563)

5. ประวัติ

ฟิน โคค เกิดเมื่อวันที่ 30 มีนาคม ค.ศ. 1853 ที่เมืองซันเดิร์ต (Zundert) ในภูมิภาคบราแบนต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ (เป็นเมืองที่ติดกับชายแดนเบลเยียม) มีพ่อเป็นนักบวชในศาสนาคริสต์ มีพี่น้องด้วยกันทั้งหมด 6 คน เป็นชนชั้นกลางที่มีชีวิตแบบแคบๆไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงเขาเป็นเด็กหนุ่มที่ดูเงอะงะ ไม่คล่องแคล่วเหมือนคนมีปมด้อย ค่อนข้างใจน้อย เขามีนิสัยชอบเก็บตัวและมีอาการของโรควิตกกังวล และยังมีอารมณ์ที่อ่อนไหวง่าย อ่อนโยน มีความเมตตาต่อคนทุกซึกยาก ทำให้ทุกคนมองเขาว่าเป็นคนเจ้าอารมณ์ นำรำคาญเมื่ออายุได้ 16 ปี เขาได้เข้าทำงานที่ห้องภาพแห่งหนึ่งที่เดอะเฮก กับญาติที่ทำงานด้านศิลปะ และเมื่อเขามีอายุได้ 18 ปี เขาก็ถูกส่งตัวไปยังห้องภาพที่สาขาปารีส ด้วยความที่เขาเป็นคนซื่อ และความเบื่อหน่ายที่ทางห้องภาพเอารูปเลวๆมาหลอกขายกับคนที่ไม่รู้จักศิลปะ เขาถึงกับบอกให้ลูกค้าไม่ให้ซื้อภาพนั้น จนกระทั่งทางร้านไม่พอใจไล่เขาออกจากงานในที่สุด

หลังจากนั้น เขาจึงหันไปศึกษาทางศาสนาอย่างจริงจัง หลังจากสอบเข้าวิทยาลัยศาสนาที่นคร อัมสเตอร์ดัมได้ 14 เดือน เขาพบว่าตนเองไม่ได้อะไรอย่างที่ตั้งใจไว้ จึงเลิกเรียนเสียและได้ย้ายไปอยู่ในเมืองถ่านหินในตำบลบอร์นาถ เพื่อเทศนาสั่งสอนและช่วยเหลือคนทุกข์ยากในเมืองนั้นโดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เขาอุทิศเงินจำนวนหนึ่งให้กับคนทุกข์ยากโดยที่ตนเองมีเงินใช้อย่างจำกัด และต้องกินเศษขนมปัง ทำให้ร่างกายผอมลงและเป็นพิษไข้ เพราะการบริโภคที่ผิดอนามัยและความหนาวเหน็บจากกองไฟกองเล็กที่ไม่อาจสู้กับความหนาวเย็นของอากาศได้ ทำให้ความมั่งคั่งเงินๆของเขาไม่มีมากขึ้น

พัน โคค เป็นคนที่พูดไม่เก่ง ทำให้การเทศนาสั่งสอนของเขาไม่อาจจับจิตชาวเมืองได้ ประกอบกับความใจบุญของเขาทำให้คนเหล่านั้นมองว่าเขาเป็นคนแปลกแตกต่างจากคนเมือง ทำให้เขาเศร้าใจมาก และศาลพระกษัตริย์ยอมแต่งตั้งให้เขาเป็นนักเทศน์ ในที่สุดชีวิตของเขาต้องเร่ร่อนไปอย่างไร้จุดหมาย เขาไม่ยอมแม้กระทั่งที่จะเขียนจดหมายถึงเตโอ น้องชายคนสนิท

จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1880 เขาได้เขียนจดหมายมาบอกกับเตโอ น้องของเขาว่า เขาค้นพบแล้วว่า ศิลปะคือทุกสิ่งทุกอย่างของเขา และเข้ามาแทนที่สิ่งอื่นๆจนหมด เขาใช้เวลาเพื่อศึกษามันด้วยตนเองอย่างจริงจัง ก่อนหน้านั้นเขาเคยเขียนรูปมาบ้างแต่ไม่จริงจังเท่าไร แต่ต่อจากนี้ไปมันคือชีวิตจิตใจของเขา (จดหมายที่พัน โคค เขียนถึงน้องชายของเขา ในปัจจุบันก็เป็นที่ต้องการและมีความสำคัญมากต่อการชมงานศิลปะของเขา)

พัน โคค ใช้ชีวิตอยู่บนเส้นทางสายศิลปะอย่างลำบากยากแค้น เขายังตัวเองเข้าทางซีโครงด้านซ้าย ในวันอาทิตย์ที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ.1890 หลังจากการเขียน "รูปทางสามแพร่ง" (Wheat Field with Crows) (งานชิ้นนี้อาจจะสื่อถึงการหาทางออกให้กับของชีวิตของเขาเอง ที่เปรียบเสมือนทาง 3 สายที่มาบรรจบกันทำให้เลือกไม่ถูกว่าจะไปทางใดต่อ) ซึ่งเป็นงานชิ้นสุดท้ายของเขาที่ทุ่งนา แต่เขาไม่เสียชีวิตทันที โดยเขาได้เอามือกดปากแผลไว้และเดินกลับมาที่ร้านกาแฟที่เขาพัก

พัน โคค สิ้นใจในวันอังคารที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.1890 ท่ามกลางความเศร้าโศกเสียใจของเพื่อนๆศพของเขาถูกฝังไว้ในสุสานเล็กๆที่เมืองโอแวร์ซูร์วราช ทางตอนเหนือของประเทศฝรั่งเศส

หลังจากนั้นอีก 1 ปีต่อมา เตโอ น้องชายก็เสียชีวิตตามพี่ชายของเขาไปเนื่องจากความโศกเศร้าและอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง ศพของเตโอถูกฝังที่เมืองยูเทรกต์ และในอีก 23 ปีต่อมา ภรรยาของเตโอจึงย้ายศพของเขาบางส่วนมาฝังไว้ใกล้ๆศพของพัน โคค ในที่สุดพี่น้องที่รักกันมากก็ได้มาอยู่ด้วยกันในสุสานเล็กๆที่เมืองโอแวร์ซูร์วราช (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี,ออนไลน์.2563)

6. ตัวอย่างผลงาน ฟินเซนต์ วิลเลิม ฟัน โคค

ภาพที่ 2.16 "รูปทางสามแพร่ง"

ที่มา : วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2563

ภาพที่ 2.17 "ราตรีประดับดาว"

ที่มา : วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี.ออนไลน์,2563

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงานมาจากการติดตามและศึกษาผลงานของบุคคล ดังต่อไปนี้

นายคณศ แสนศรีลา (2561) ได้ศึกษา “ชุมชน อบอุ่น พัฒนา” มีวัตถุประสงค์ สู่ถึงชุมชนของคนไทยที่เคยพบเจอ ถึงแม้ภายในชุมชนนั้นจะไม่ได้ใหญ่โตแต่มีการอยู่อาศัยแบบเรียบง่าย มีความอบอุ่น มีความสงบสุขเป็นอย่างมาก โดยจะสังเกตได้จากเด็กๆ ที่มีการรวมตัวกัน มานั่งเล่น พูดคุยกันหลังเลิกเรียน ถึงแม้เด็กเหล่านี้ไม่ได้มีที่อยู่อาศัยใหญ่โต แต่เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น เด็กๆ เหล่านี้ก็จะเป็นอนาคตของประเทศไทยและพร้อมที่จะพัฒนาประเทศต่อไปในภายภาคหน้า โดยเป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้

นางสาวนิลยา บรรดาศักดิ์ (2561) ได้ศึกษา “สุขสัมพันธ์ สามัญวิธี” มีวัตถุประสงค์ วิถีชีวิตของชนบทไทย ความสุขมักเกิดขึ้นจากการลงมือทำด้วยตัวเอง ประสบการณ์ที่ส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่น การร่วมแรงร่วมใจผ่านวิถีชีวิตอันเรียบง่าย ผ่านกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ล้วนสะท้อนภาพความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้น สอดประสานกลมเกลียวกันได้อย่างสวยงามตามวิถีแห่งการพึ่งพาอาศัยกันโดยเป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์

นายธนภัทร์ เทียมภู (2557) ได้ศึกษา “ภูมิทัศน์” โดยเป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์และนำเสนอผลงานในลักษณะมุมมองของตัวเอง ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจาก แสง สี ความสวยงามของสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ นำมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางศิลปะหรือสุนทรียภาพอันเป็นความสวยงามของธรรมชาติผ่านผลงานศิลปะภาพพิมพ์ แบบ 2 มิติ โดยใช้รูปแบบกึ่งนามธรรม ใช้เทคนิคและวิธีการภาพพิมพ์ดิจิทัล ภาพพิมพ์บล็อกกระดาษ และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (นายธนภัทร์ เทียมภู,มหาวิทยาลัยนเรศวร.2557)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย/การสร้างสรรค์

ในงานศิลปศึกษานิพนธ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ผู้วิจัยได้มีวิธีการดำเนินการวิจัย และการสร้างสรรค์ผลงาน ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การศึกษาเทคนิคในการสร้างสรรค์
4. กรรมวิธีการสร้างสรรค์
5. การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง เรื่อง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอิทธิพลจากลัทธิทางศิลปะ ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบท ที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุข การอยู่อาศัยแบบเรียบง่าย มีความอบอุ่น มีความสงบสุขเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงในเรื่องของ “ชุมชนอบอุ่น” และ “สุขสัมพันธ” ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้เป็นอย่างมาก

2. ด้านข้อมูลภาพถ่าย

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการถ่ายภาพจากบรรยากาศการใช้ชีวิตในการละเล่นเด็กชนบท ในสถานที่จริงตามชนบท การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการถ่ายภาพเด็กที่กำลังเล่นน้ำตามลำคลองหรือดำรงชีวิตโดยการหากินตามทุ่งไร่ทุ่งนา บริเวณในจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละที่บริบทของสถานที่ที่ผู้ทำวิจัยได้ลงศึกษา เช่น บ้านโนนไผ่ล้อม ตำบลกระทุ่มราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา, และบ้านหนองบัว ตำบลกระทุ่มราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีภาพข้อมูลเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 ที่มา : ภาพวิถีชีวิตการหากินของเด็กชนบทในฤดูกาลหลังการเกี่ยวข้าว
พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.2 ที่มา : ภาพบรรยากาศการล้อมวงกินข้าวในยามใกล้ค่ำ
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,256

ภาพที่ 3.3 ที่มา : ภาพบรรยากาศการดำรงชีวิตอีกแบบโดยการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ๆและได้ลงมือทำ เช่น เลี้ยงวัว
ปลูกผัก ฯลฯ

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.4 ที่มา : ภาพบรรยากาศการเล่นอีกหนึ่งอย่างของเด็กชนบทคือการชนดั่ง

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.5 ภาพบรรยากาศการเล่นอีกหนึ่งอย่างของเด็กชนบทคือการชนด้วง
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ภาพบรรยากาศการเล่นอีกหนึ่งอย่างของเด็กชนบทคือการชนด้วง

ภาพที่ 3.6 ที่มา : ภาพบรรยากาศการเล่นอีกหนึ่งอย่างของเด็กชนบทคือการชนด้วง
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.7 ที่มา : ภาพในยามค่ำคืนของเด็กชนบท ซึ่งเป็นภาพต้นฉบับที่ยังไม่ตัดต่อ
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.8 ที่มา : ภาพบรรยากาศในการเล่นของเด็กชนบทตามหนองน้ำลำคลอง
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.9 ที่มา : ภาพในฤดูกาลข้าวออกรวงเป็นอีกกิจกรรมของเด็กชนบทได้หากินตามไร่นาเพื่อหา กุ้ง หอยปู ปลา มาประกอบอาหาร
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ภาพที่ 3.10 ที่มา : ภาพบรรยากาศยามค่ำคืนในการใช้ชีวิตของเด็กชนบทกับความสวยงามทางธรรมชาติ
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,256

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนานในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้าจึงนำวิถีชีวิตของเด็กชนบทนี้ที่ตนเองมีความชื่นชอบมานำเสนอ ในด้านรูปร่าง รูปทรง มีความสวยงามทางด้านท่าทางอารมณ์ จึงกลายเป็นแนวความคิดให้กับข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบเหมือนจริง โดยการใช้อ็องก์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุและนำเสนอเรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบทรวมไปถึงการใช้สีที่แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก

การศึกษาเทคนิคในการสร้างสรรค์

เทคนิคที่ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริงที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ดังต่อไปนี้

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์จากเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” มีด้วยกัน 11 อย่างดัง

1. กระดาษฟาเบียโน เนื้อกระดาษจะมีความแข็งแรงยืดหยุ่นและรองรับน้ำได้ดี จึงเหมาะนำมาใช้ในการพิมพ์งานภาพพิมพ์

ภาพที่ 3.11 กระดาษฟาเบียโน

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

2. กระดาษไม้อัด 6 มิล ขนาด 80x120 เซนติเมตร

ภาพที่ 3.12 กระดาษไม้อัด
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

3. กระดาษคาร์บอน ใช้สำหรับลอกถ่ายลงบนไม้กระดานจำนวน 12-16 แผ่น

ภาพที่ 3.13 กระดาษคาร์บอน
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

4. สเปรย์เคลือบเงา ใช้ฉีดเคลือบไม้กระดานที่ลอกลายเสร็จเพื่อไม่ให้ลายที่เขียนลงไปจางหาย

ภาพที่ 3.14 สเปรย์เคลือบเงา
ที่มา : สเปรย์เคลือบเงา.ออนไลน์,2565

5. ลูกกลิ้ง มีขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ ใช้กลิ้งบนสีตีให้แตกออกจากกัน จนเนื้อสีระเหยตจึงนำมากลิ้งลงบนไม้กระดาน

ภาพที่ 3.15 ลูกกลิ้ง
ที่มา : ลูกกลิ้ง.ออนไลน์,2565

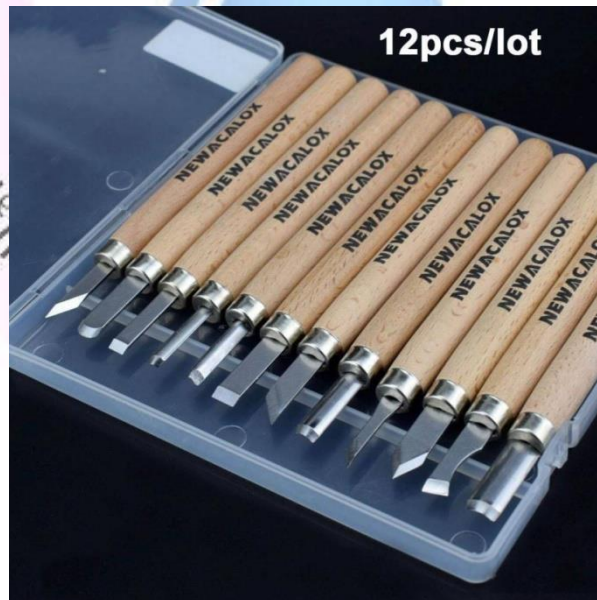
6. สี ที่ใช้มี สีเหลือง สีน้ำเงิน สีแดง สีขาว สีเขียว สีขาว สีดำ และน้ำยาทำแห้ง

ภาพที่ 3.16 สี BEST INK

ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

7. ชุดแกะสลัก เป็นมีดที่มีขนาดเล็กและมีปลายแหลมใช้สำหรับแกะสลักรายละเอียดและใช้เซาะร่อง

ภาพที่ 3.17 ชุดแกะสลัก

ที่มา : ชุดแกะสลัก.ออนไลน์,2565

8. น้ำมันสน ใช้สำหรับล้างทำความสะอาดสีและลูกกลิ้งเวลาพิมพ์งานเสร็จทุกครั้ง

ภาพที่ 3.18 น้ำมันสน

ที่มา : น้ำมันสน.ออนไลน์,2565

9. สเตคลิน ให้สำหรับล้างมือที่ติดสีเวลาพิมพ์งาน

ภาพที่ 3.19 สเตคลิน

ที่มา : สเตคลิน.ออนไลน์,2565

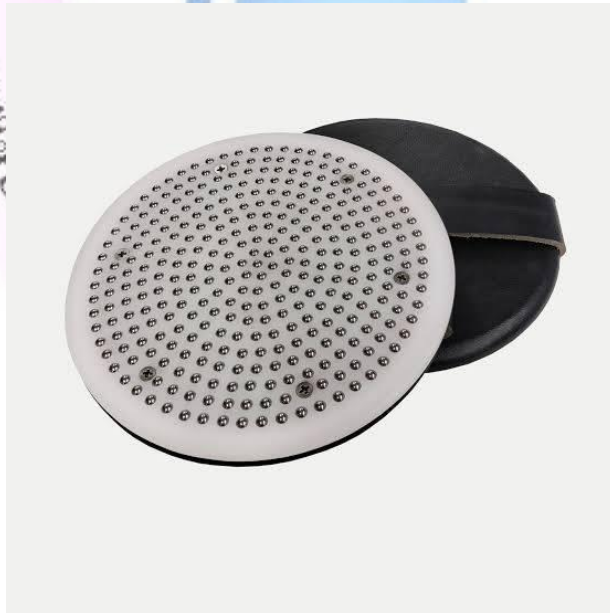
10. เกียง ใช้ตักสีออกจากกระปุกและผสมสีให้เข้ากันจนได้สีที่ต้องการ

ภาพที่ 3.20 เกียง

ที่มา : เกียง.ออนไลน์,2565

11. บาเร้ง ใช้สำหรับพิมพ์งานภาพพิมพ์โดยใช้การดูดบนหลังกระดาษให้ทั่ว

ภาพที่ 3.21 บาเร้ง

ที่มา : บาเร้ง.ออนไลน์,2565

กรรมวิธีการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ มีกรรมวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน 11 ขั้นตอน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมวัสดุอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ มีด้วยกัน 16 อย่าง คือ ลูกกลิ้ง เกียง กรรไกร เทป สเปรย์เคลือบเงา สเตคชั่น กระดาษฟาเบียนโน่ กระดาษไม้อัด สี ชุดแกะสลัก น้ำมันสน ปากกา ผ้าเช็ดสี กระดาษคาร์บอน บาเร้ง คลิปหนีกระดาษ

1.1 ลูกกลิ้ง เกียง กรรไกร เทป สเปรย์เคลือบเงา สเตคชั่น

ภาพที่ 3.22 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง, 2565

1.2 กระดาษฟาเบียโน กระดาษไม้อัด

ภาพที่ 3.23 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

1.3 สี BEST INK

ภาพที่ 3.24 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

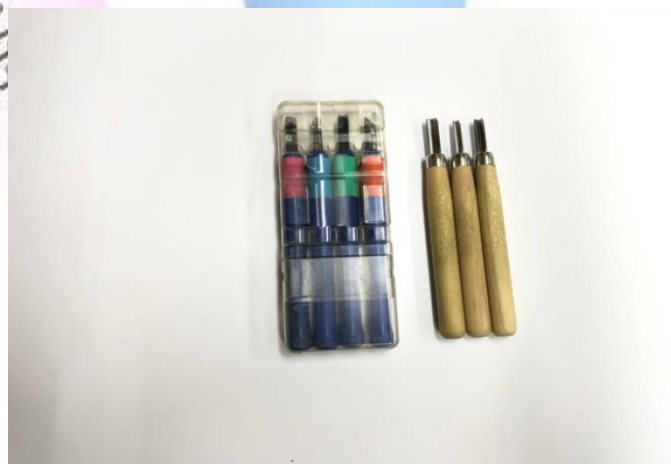

1.4 น้ำมันสน ปากกา ผ้าเช็ดสี กระดาษคาร์บอน บาเร้ง คลิปหนีกระดาษ

ภาพที่ 3.25 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง, 2565

1.5 ชุดแกะสลัก

ภาพที่ 3.26 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง, 2565

ขั้นตอนที่ 2 การทำภาพร่างภาพต้นแบบ

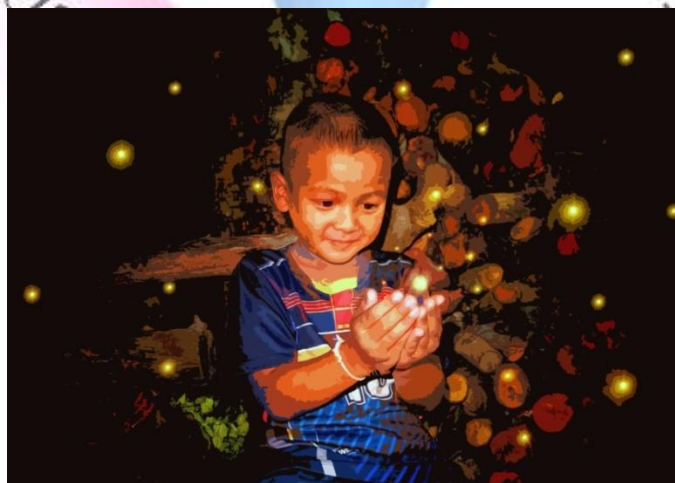
ในขั้นตอนการทำภาพร่างและภาพต้นแบบนี้ ข้าพเจ้าได้นำภาพถ่ายวิถีชีวิตของเด็กชนบทมาปรับสี แล้วจึงนำภาพที่ได้มาเลือกอีกครั้ง เมื่อได้ภาพที่ต้องการ แล้วจึงนำภาพถ่ายมาทำเป็นภาพร่างต้นแบบ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ ดังต่อไปนี้

1.1 ภาพถ่ายจากสถานที่จริง

ภาพที่ 3.27 ภาพถ่ายจากสถานที่จริง
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

1.2 ภาพร่างต้นแบบ

ภาพที่ 3.28 ภาพร่างต้นแบบ
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมภาพร่าง

นำภาพร่างปริ้นขยายขนาด 80x100 เซนติเมตร จากนั้นนำกระดาษคาร์บอนจำนวน 12-15 แผ่น ตีลงบนไม้กระดาน จากนั้นนำภาพร่างขนาด 80x100 เซนติเมตร ตีลงบนกระดาษคาร์บอนเพื่อนำการลอกลายลงบนไม้กระดาน

ภาพที่ 3.29 การเตรียมภาพร่าง

ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 4 ภาพร่างที่ลอกทรายลงบนกระดาน

ลอกลายลงบนไม้กระดานเสร็จ ใช้สเปรย์เคลือบเงาฉีดเคลือบไม้กระดานเพื่อไม่ให้ลายจางหายไป
ในขณะที่ลงสีพิมพ์งาน

ภาพที่ 3.30 ภาพร่างที่ลอกทรายลงบนกระดาน

ที่มา : พิมพิกา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 5 ห่อกรอบกระดาษ

การห่อกรอบกระดาษช่วยให้กรอบด้านนอกงานสะอาดและเพื่อติดบล็อกกันไม้กระดานไม่ให้เคลื่อนที่
เวลาพิมพ์

ภาพที่ 3.31 ห่อกรอบกระดาษ
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

5.1 กระดาษที่ห่อเสร็จพร้อมพิมพ์งาน

ภาพที่ 3.32 กระดาษที่ห่อเสร็จพร้อมพิมพ์งาน
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 6 กลิ้งสีลงบนไม้

ใช้เกียงตักสีที่ต้องการจะพิมพ์ออกจะปลุกเพื่อเตรียมผสมสีให้เข้ากัน กลิ้งสีที่ผสมลงบนกระดาษให้สีเป็นเนื้อละเอียดก่อนจะนำมากลิ้งลงบนไม้กระดานเพื่อเตรียมพิมพ์ลงบนกระดาษ

ภาพที่ 3.33 กลิ้งสีลงบนไม้
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 7 พิมพ์จากน้ำหนัก่อนมาจนถึงน้ำหนักลาง

พิมพ์จากน้ำหนัก่อนมาเรื่อยๆให้จนได้น้ำหนักลาง สามารถลงสีพร้อมกันได้มากกว่า 2-3 สี ถ้าหากบริเวณที่ลงนั้นมีพื้นที่ว่างในการลงอีกสีหรือมีพื้นที่ที่ห่างกัน

ภาพที่ 3.34 พิมพ์จากน้ำหนัก่อนมาจนถึงน้ำหนักลาง
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 8 แกะไม้กระดาน

แกะไม้กระดานออกในส่วนสีที่พิมพ์ลงบนกระดาษไปก่อนหน้านี้ ส่วนที่แกะออกไปนั้นคือส่วนที่ไม่เอา เมื่อแกะเสร็จแล้วกลิ้งสีเพื่อเตรียมพิมพ์สีต่อไป

ภาพที่ 3.35 แกะไม้กระดาน
ที่มา : พิมพ์กา เชียงรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 9 พิมพ์จากน้ำหนัากลางมาจนถึงน้ำหนักเข้ม

พิมพ์จากน้ำหนัากลางมาเรื่อยๆให้จนได้น้ำหนักเข้ม สามารถลงสีพร้อมกันได้มากกว่า 2-3 สี ถ้าหากบริเวณที่ลงนั้นมีพื้นที่ว่างในการลงอีกสีหรือมีพื้นที่ที่ห่างกัน

ภาพที่ 3.36 พิมพ์จากน้ำหนัากลางมาจนถึงน้ำหนักเข้ม
ที่มา : พิมพ์กา เชียงรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 10 พิมพ์น้ำหนักร่วมสุด

พิมพ์สีสุดท้ายคือสีดำน้ำหนักร่วมสุด โดยกลิ้งสีลงบนไม้กระดานให้ทั่วเพื่อเตรียมการจะพิมพ์ลงบนกระดาษ

ภาพที่ 3.37 พิมพ์น้ำหนักร่วมสุด

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

ขั้นตอนที่ 11 ผลงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ผลงานชิ้นนี้มีทั้งน้ำหนักร่อน กลาง และเข้ม อยู่ในตัวงานถือว่างานเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ภาพที่ 3.38 ผลงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง,2565

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

วิเคราะห์ผลงานโดยใช้ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์มีด้วยกันดังนี้

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้เป็นภาพที่สื่อถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบท สามารถเข้าถึงอารมณ์ของคนดูได้เน้นไปในทางการใช้ชีวิตในการเล่นเกมของเด็กเพื่อสร้างความทรงจำในวัยเด็ก มีรูปลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวของเด็กเป็นองค์ประกอบสำคัญของเนื้อหาทำให้ความหมายภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ความสมดุลมาปรับการวางภาพโดยให้จุดเด่นที่เป็นตัวของเด็กอยู่ตรงกลาง และองค์ประกอบรอบๆอยู่รอบข้าง ใช้น้ำหนักแสงเงาเข้ามาช่วยให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น สี รูปทรง น้ำหนัก รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวิถีของเด็กชนบทในภาคอีสาน การใช้ชีวิตในการเล่นเกมที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนานในการดำรงชีวิต

ด้านความงาม ผลงานสื่อถึงความสุขของการใช้ชีวิตในการเล่นเกมของเด็กชนบท อีกทั้งทำให้ผู้ดูเกิดความเข้าใจในสุนทรียภาพ สะท้อนอารมณ์ของผู้ชม มีการปรับภาพต้นแบบให้มีชั้นสีที่ละเอียดมากขึ้นและปรับแสงให้ไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนการใช้เทคนิคในการแกะที่ละเอียดผสมผสานกับการใช้กระดาษทรายถูเพื่อลบคมขอบทำให้ภาพมีความละเอียดมากขึ้น มีการนำทัศนธาตุมาใช้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ดูแล้วเกิดความสุขหวนคิดถึงความทรงจำในวัยเด็ก

ศิลปศาสตร

และสถาปัตย์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท ในครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลงานที่ถ่ายทอดถึง วิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุข สนุกสนาน มีความสวยงามทางด้านท่าทางอารมณ์ ด้วยรูปร่าง รูปทรง สีเส้นและการจัดองค์ประกอบให้ผลงานน่าสนใจ การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงาน มี 2 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์
2. วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์

วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ เรื่อง ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางวิถีชีวิตของเด็กชนบทการดำรงชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุข ส่วนมากเด็กในชนบทมักจะเล่นจนเนื้อตัวมอมแมม สร้างสีสันให้คนในครอบครัว เด็กเหล่านี้จะเรียนรู้วิถีการดำรงชีวิต จากคนในครอบครัว และคนในชุมชน ทำให้เด็กซึมซับ และเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากความเจริญยังไม่เข้าถึง เด็กในชนบทยังขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ชีวิตของเด็กในชนบทโดยทั่วไปจะอาศัยกันอยู่เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีพ่อแม่และปู่ย่า ตายาย เด็กจะได้รับการถ่ายทอดการดำรงชีวิตชนบทธรรมเนียมประเพณีที่มีแต่ดั้งเดิมตลอดถึงการละเล่น การอยู่ร่วมกันในสังคม ชื่นชมในธรรมชาติของชนบท และสัตว์ป่านานาชนิด สนุกสนานกับกิจกรรมตามฤดูกาลต่างๆ เช่น ช่วงฤดูฝน เด็กจะชอบหาทุ่ง หอย ปู ปลา ตามลำคลอง เนื่องจากชีวิตของชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงวัว เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ จึงปล่อยให้ลูกหลานได้เรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนานในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้าจึงนำวิถีชีวิตของเด็กชนบทนี้ที่ตนเองมีความชื่นชอบมานำเสนอ ในด้านรูปร่าง รูปทรง มีความสวยงามทางด้านท่าทางอารมณ์ จึงกลายเป็นแนวความคิดให้กับข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ 2 มิติ ในรูปแบบเหมือนจริง ซึ่งข้าพเจ้ามุ่งเน้นถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบทเป็นหลัก ข้าพเจ้าเคยเป็นเด็กชนบทและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบท ภาพเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจในการใช้ชีวิตในวัยเด็ก นำมาสู่การทำศิลปศึกษานิพนธ์ เรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบท

วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ภาพพิมพ์แกะไม้ในครั้งนี้ ได้ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้: วิถีชีวิตของเด็กชนบท จำนวน 4 ชิ้น ดังต่อไปนี้

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 1 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 1 เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร (ดังภาพที่4.1)

ภาพที่ 4.1 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 1

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 1 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า **ด้านองค์ประกอบเนื้อหา** ผลงานชิ้นนี้เป็นวิถีชีวิตในการเล่นของเด็กชนบทในลำคลองหนองน้ำ โดยผลงานชิ้นนี้ เป็นการที่เด็กได้หยอกล้อกันในหนองน้ำ แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ทางสีหน้าท่าทาง สื่อให้เห็นถึงความสุขสนุกสนานในการใช้ชีวิตของเด็ก

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ความสมดุลของภาพโดยให้ตัวเด็กอยู่ตรงกลาง และองค์ประกอบรองอยู่รอบข้าง ใช้น้ำหนักของแสงเงาส่องกระทบกับน้ำทำให้ภาพมีมิติ ปรับสีของภาพให้สดใสมากยิ่งขึ้น และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น สี รูปทรง น้ำหนัก รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบทในการเล่นสนุกกับธรรมชาติ ซึ่งหัวใจสำคัญคือการดำรงชีวิตของเด็กชนบท และการได้สัมผัสกับธรรมชาติสิ่งรอบๆตัวความสุขที่เด็กได้รับมาคือการได้เล่นหยอกล้อกันในลำคลองหนองน้ำ ใช้ชีวิตเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุข

ด้านความงาม ใช้สีสันท่าทางการเล่นของเด็กทางอารมณ์แสดงออกจากสีหน้า และบรรยากาศพื้นผิวการเคลื่อนไหวของน้ำ มีการเน้นระยะหน้าหลังสีเน้นความสวยงาม มีแสงแดดที่ส่องกระทบผิวน้ำทำให้มีมิติมากขึ้น มีคุณค่าในการนำความรู้ทางองค์ประกอบศิลป์มาผสมผสานทำให้ภาพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงเทคนิคการแกะและการพิมพ์ที่มีการปรับให้เข้ากับตัวเอง

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 2 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 2 เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้
บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร (ดังภาพที่4.2)

ภาพที่ 4.2 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 2
ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 2 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้ เป็นวิถีชีวิตการหากินของเด็กชนบท หลังจากฤดูการปักดำ
แล้ว ข้าวกำลังตั้งท้องมีทางน้ำไหล และมีเครื่องดักจับสัตว์น้ำ (สวิง, ลอบ, ข้อง)

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ความสมดุลการวางภาพโดยให้จุดเด่นที่เป็นตัวเด็กอยู่ตรงกลาง
และองค์ประกอบรอบอยู่รอบข้าง ใช้น้ำหนักของแสงส่องกระทบกับต้นข้าวให้เกิดระยะหน้าหลังมีมิติมากยิ่งขึ้น
ปรับสีผิวคนให้มีชั้นสีที่ละเอียดมากขึ้นมีสีสันทสวยงาม และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น สี รูปทรง น้ำหนัก
รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์ใช้กระดาษทรายลบคมไม้ทำให้ภาพได้ความนุ่ม

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวิถีการดำรงชีวิตของเด็กชนบท ซึ่งหัวใจสำคัญคือการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ที่เกิดตามธรรมชาติมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันหรือทำอุปกรณ์หากิน และสนุกสนานกับกิจกรรมตามฤดูกาลทำ

ด้านความงาม ใช้สีเส้นของธรรมชาติ สีหน้าท่าทางการเคลื่อนไหวของเด็ก ต้นข้าว และเครื่องดักจับสัตว์ที่เป็นสวิง กับช่องมีการเน้นระยะหน้าหลังสีเส้นเน้นความสวยงามของต้นข้าว มีแสงแดดที่ส่องกระทบลงบนต้นไม้ทำให้มีมิติมากขึ้น มีคุณค่าในการนำความรู้ทางองค์ประกอบศิลป์มาผสมผสานทำให้ภาพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงเทคนิคการแกะและการพิมพ์ที่มีการปรับให้เข้ากับตัวเอง

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 3 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 3 เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 85 x 130 เซนติเมตร (ดั่งภาพที่4.3)

ภาพที่ 4.3 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 3

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 3 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้ เป็นภาพเกี่ยวกับการละเล่นสัตว์พื้นบ้าน (ด้วงกว้าง) ซึ่งเด็กแถวชนบทนั้นนิยมนำมาชนกัน เพื่อประลองว่าใครจะเป็นผู้ชนะโดยในภาพผลงานนั้นจะสังเกตเห็นได้ถึง รอยยิ้มของเด็กนั้นสื่อให้เห็นถึงความสุขในการใช้ชีวิตของพวกเขา

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) ความสมดุลแบบซ้ายไปขวาเหมือนกัน จะเห็นได้ว่าการวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติ ใช้น้ำหนักแสงเงาเข้ามาช่วยให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น ปรับสีผิวคนให้มีชั้นสีที่ละเอียดมากขึ้นมีสีสันสวยงาม และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น, สี, รูปทรง, น้ำหนัก, รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์ใช้กระดาษทรายลบคมไม้ทำให้ภาพได้ความนุ่ม

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบท การละเล่นพื้นบ้านของเด็กชนบทนั้นมีหลากหลายรูปแบบทางภาคอีสาน ซึ่งหัวใจสำคัญคือการละเล่น(ชนดั่ง)เพื่อประลองว่าใครจะเป็นผู้ชนะโดยในภาพผลงานนั้นจะสังเกตได้ถึง รอยยิ้มของเด็กนั้นสื่อให้เห็นถึงความสุขในการใช้ชีวิตของพวกเขา

ด้านความงาม ใช้สีเส้นทาสีหน้าอารมณ์ของเด็กที่กำลังนั่งสังเกตตัว (ตัวกว้าง) กำลังต่อสู้กัน และสีเส้นของกลองฝางผ้าลานข้างหลัง สื่อให้เห็นถึงบรรยากาศของชนบทมีการเน้นระยะหน้าหลังตัวดั่งและตัวคนเน้นสีเส้นความสวยงาม มีผ้าลานที่ปกคลุมกลองฝางทำให้มีมิติมากขึ้น มีคุณค่าในการนำความรู้ทางองค์ประกอบศิลป์มาผสมผสานทำให้ภาพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงเทคนิคการแกะและการพิมพ์ที่มีการปรับให้เข้ากับตัวเอง

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 4 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 4 เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้
บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 80 x 100 เซนติเมตร (ดังภาพที่ 4.4)

ภาพที่ 4.4 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 4

ที่มา : พิมพ์กา เขียวรุ่ง, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 4 วิถีชีวิตของเด็กชนบท 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้ เป็นภาพวิถีชีวิตตอนกลางคืนของเด็กชนบท บรรยากาศนี้สื่อให้ถึงความสวยงามของแสงแมลง (หิ่งห้อย) ที่บินกะพริบแสงเพื่อการผสมพันธุ์

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ความสมดุลการวางภาพโดยให้จุดเด่นที่เป็นตัวเด็กอยู่ตรงกลาง และองค์ประกอบรอบอยู่รอบข้าง ใช้น้ำหนักของแสงส่องกระทบกับตัวเด็กให้เกิดมิติมากขึ้น ปรับสีผิวคนให้มีชั้นสีที่ละเอียดมากขึ้นมีสีสันทสวยงาม และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น, สี, รูปทรง, น้ำหนัก, รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์ใช้กระดาษทรายลบคมไม้ทำให้ภาพได้ความนุ่ม

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวิถีชีวิตของเด็กในยามค่ำคืน กิจกรรมของเด็กชนบทในตอนกลางคืนนั้น มักจะมานั่งล้อมวงคุยกันหรือนั่งชมความสวยงามของธรรมชาติที่ปรากฏในยามค่ำคืน ซึ่งหัวใจสำคัญคือแสงของ หิ่งห้อยที่บินลอยบนอากาศส่องแสงกระทบกับตัวเด็กมีสีสันสวยงาม เด็กชนบทจะมีความสุขเป็นอย่างมากในช่วง ฤดูกาลที่ได้เห็นหิ่งห้อยบินกะพริบแสงเพื่อการผสมพันธุ์

ด้านความงาม ใช้สีสันบนใบหน้าเด็กที่แสงของแมลง (หิ่งห้อย) ได้ส่องกระทบตกับใบหน้า จึงเกิด แสงสว่างกว้างบริเวณจุดเดียว และแสงกะพริบของ (หิ่งห้อย) รอบข้างมีคุณค่าในการนำความรู้ทางองค์ประกอบ ศิลป์มาผสมผสานทำให้ภาพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงเทคนิคการแกะและการพิมพ์ที่มีการปรับให้เข้ากับตัวเอง

ศิลปะมนุษย์ศาสตร์

และศิลปศาสตร์

บทที่ 5

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นการทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ได้จัดการเรียนรู้ตามเทคนิคที่ได้สร้างสรรค์ผลงานโดยมีรายละเอียดในการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชาทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๑	ภาคเรียนที่ ๑	ปีการศึกษา ๒๕๖๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ วัสดุ-อุปกรณ์ในการสร้างงานศิลปะ		เวลา ๑๘ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์		เวลา ๓ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ม.๒/๒ บรรยายเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน

สาระสำคัญ

งานภาพพิมพ์ (Printmaking) เป็นการสร้างผลงานศิลปะการพิมพ์ภาพ ด้วยกระบวนการพิมพ์จากแม่พิมพ์ต่างๆ เช่นภาพพิมพ์แกะไม้ โดยงานพิมพ์จะสามารถทำจำนวนมากหรือน้อยได้ตามความต้องการของผู้ทำงานพิมพ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของงานภาพพิมพ์ การใช้วัสดุ อุปกรณ์ และขั้นตอนในการทำงานภาพพิมพ์ได้
- เข้าใจวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ตามขั้นตอนได้ถูกต้องสวยงาม

๔. เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับงานภาพพิมพ์ที่ตนเองสร้างสรรค์ได้

สาระการเรียนรู้

๑. รูปแบบงานภาพพิมพ์
๒. ลักษณะของงานภาพพิมพ์
๓. วัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร
- ๒) ความสามารถในการคิด
- ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

☐ ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	☒ ๕) อยู่อย่างพอเพียง
☒ ๒) ซื่อสัตย์ สุจริต	☒ ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
☒ ๓) มีวินัย	☐ ๗) รักความเป็นไทย
☒ ๔) ใฝ่เรียนรู้	☒ ๘) มีจิตสาธารณะ

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๑)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูพูดคุยสอบถามเกี่ยวกับเรื่องงานภาพพิมพ์ ว่านักเรียนมีความรู้เบื้องต้น หรือรู้จักเกี่ยวกับงานภาพพิมพ์มากน้อยเพียงใดตามประสบการณ์ของนักเรียน

ขั้นสอน

- ๑) ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ๒) ครูอธิบายความหมายของงานภาพพิมพ์ การสร้างสรรค์ศิลปะการพิมพ์ภาพ ลักษณะงานภาพพิมพ์แบบต่างๆว่ามีลักษณะ วัสดุอุปกรณ์ และขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร รวมไปถึงผลลัพธ์ของผลงานที่ออกมาเป็นอย่างไร
- ๓) ครูยกตัวอย่างผลงานภาพพิมพ์ตามลักษณะของงาน หรือเทคนิคต่างๆมาให้นักเรียนดู พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมตามเนื้อหาของผลงาน

๔) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ครูแจกไม้กระดานขนาด A4 ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น โดยให้แต่ละกลุ่มคิดหัวข้อในการสร้างสรรค์ผลงาน แบบร่างตามจินตนาการ พร้อมทั้งบอกแรงบันดาลใจทำชั่วโมง

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๒)

ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน (ต่อ)

- ๑) ครูแจกกระดาษภาพร่างสำหรับงานพิมพ์คืนนักเรียน
- ๒) ครูอธิบายเกี่ยวกับเรื่อง ภาพพิมพ์แกะไม้ วัสดุ อุปกรณ์ และขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานเพิ่มเติมจากชั่วโมงที่แล้ว เพื่อนำเข้าสู่การปฏิบัติจริงในชั่วโมง
- ๓) ครูนำวัสดุ อุปกรณ์สำหรับ (ภาพพิมพ์แกะไม้) ออกมาอธิบายวิธีการใช้งานที่ถูกต้อง เหมาะสมเพิ่มเติมจากชั่วโมงที่แล้วอีกครั้ง
- ๔) ครูสาธิตขั้นตอน วิธีการกลั่นสีลงบนไม้กระดาน ให้นักเรียนดู พร้อมพูดอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนและเทคนิคการกลั่นสีลงบนไม้กระดานที่ถูกต้องเหมาะสม
- ๕) ครูแจกกระดาษให้นักเรียน กลุ่มละ ๑ แผ่น พร้อมกับอุปกรณ์แกะไม้ให้นักเรียน
- ๖) ให้นักเรียนนำไม้กระดานแบบร่างที่แจกคืนตอนต้นชั่วโมงมาใช้เป็นรูปต้นแบบ จากนั้นเริ่มแกะไม้ตามรอยที่ร่างบนไม้กระดานจนเสร็จ และเริ่มลงมือทำ

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๓)

ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน (ต่อ)

- ๑) อธิบายทบทวนขั้นตอน และวิธีการสร้างสร้งงานภาพพิมพ์จากคาบที่แล้ว
- ๒) ครูสาธิตวิธีการพิมพ์ภาพ โดยนำตัวอย่างแม่พิมพ์แกะไม้ที่แกะเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาสาธิตขั้นตอนวิธีการพิมพ์ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง และให้อาสาสมัครนักเรียนมาปฏิบัติตาม เพื่อให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่างก่อนลงมือปฏิบัติจริงเอง
- ๓) ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ และนำผลงานที่พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วไปตากไว้บริเวณที่โล่งรอให้แห้งก่อนนำมาส่ง

ขั้นสรุป

- ๑) ครูสรุปเนื้อหา เรื่องรูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์ ว่ามีที่มาที่ไป ความหมาย และขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร พร้อมทั้งแนะนำเทคนิค และวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานเพิ่มเติมจากที่ได้เห็นจากการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อแหล่งเรียนรู้หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เรื่อง การจัดองค์ประกอบเกี่ยวกับเส้น น้ำหนัก และสี

๒) ตัวอย่างผลงานภาพพิมพ์

๓) วัสดุ อุปกรณ์ในการทำงานภาพพิมพ์

๔) ผลงานศิลปะภายในห้องเรียน

๕) แหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖) ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดผล
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ 50 %
2. สังเกตจากความตั้งใจและการปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอน	- ตรวจสอบผลงาน - สังเกตกระบวนการทำงาน	- แบบประเมินผลงาน- - แบบสังเกตกระบวนการทำงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ 5
3. สังเกตจากความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ 2

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย/ ความหมาย
9 - 10	ดีมาก	มีความปราณีตสวยงามและมีความคิดสร้างสรรค์
7 - 8	ดี	มีความปราณีตสวยงาม
5 - 6	พอใช้	มีความสวยงาม
0 - 4	ต้องปรับปรุง	ขาดความปราณีตสวยงาม

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ปัญหา

.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....นางสาวพิมพ์กา เขียวรุ่ง.....)

ตำแหน่ง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

...../...../.....

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่ได้รับมอบหมาย

การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๑.	องค์ประกอบของแผน	( ) ครบถ้วน	( ) ไม่ครบถ้วน	
๒.	ความสอดคล้องของแผน	( ) สอดคล้อง	( ) ไม่สอดคล้อง	
๓.	สมรรถนะสำคัญของหลักสูตร	( ) มี	( ) ไม่มี	
๔.	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	( ) มี	( ) ไม่มี	

ข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยง

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ..... ครูพี่เลี้ยง

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อเสนอแนะของครูนิเทศก์ทั่วไป

องค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน เหมาะสม

นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

เสนอแนะเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ ..... ครูนิเทศก์ทั่วไป

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์เรื่อง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” เป็นสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เพื่อที่จะต้องการนำเสนอความงาม ในด้านรูปร่าง รูปทรง สี สันความสวยงามจากวิถีชีวิตของเด็กชนบทนั้น เกิดจากการที่ข้าพเจ้าเคยเป็นเด็กชนบทและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบท เนื่องจากความเจริญยังไม่ถึง เด็กในชนบทยังขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ชีวิตของเด็กในชนบทโดยทั่วไปจะอาศัยกันอยู่เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีพ่อแม่และปู่ย่า ตายาย เด็กจะได้รับการถ่ายทอดการดำรงชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีแต่ดั้งเดิมตลอดถึงการละเล่น การอยู่ร่วมกันในสังคม ชื่นชมในธรรมชาติของชนบท และสัตว์ป่านานาชนิด สนุกสนานกับกิจกรรมตามฤดูกาลต่างๆ เช่น ช่วงฤดูฝน เด็กจะชอบหากุ้ง หอย ปู ปลา ตามลำคลอง เนื่องจากชีวิตของชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นการทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงวัว เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ จึงปล่อยให้เด็กได้เรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย จึงกลายเป็นแนวความคิดให้กับข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบเหมือนจริง ที่ข้าพเจ้าได้มีการศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับบทความ และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายนี้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงอยากนำเสนอความงามเหล่านี้ โดยเน้นการจัดองค์ประกอบ และการออกแบบโดยใช้หลักการทางทัศนศิลป์ เพื่อให้ผลงานแต่ละชิ้นมีความสมบูรณ์ขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยศิลปะศึกษานิพนธ์ เรื่อง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย/การสร้างสรรค์

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษารูปแบบเนื้อหา แนวคิดของการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

ผลการวิจัยพบว่าผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูล และเอกสารต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของเด็กชนบทและมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยเนื้อหาข้อมูลในด้านแนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน อิทธิพลทางแนวความคิด

และแรงบันดาลใจจากศิลปิน อิทธิพลจากแนวความคิดด้านศิลปะ และอิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท”

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาเทคนิคและกรรมวิธีการของการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

ผลการวิจัยพบว่าผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเทคนิค วิธีการกระบวนการทำงานภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง จากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ เอกสารต่างๆ จากอาจารย์ที่มีความชำนาญในการทำเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริงจนนำมาฝึกทักษะปฏิบัติจนชำนาญทางด้านภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง และได้เทคนิคที่แปลกใหม่ในระหว่างปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

ผลการวิจัยพบว่าในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีกระบวนการการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีวิธีดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูล การทำร่างภาพต้นแบบจนสร้างสรรค์ผลงานที่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลภาพถ่ายที่แสดงถึงวิธีการสร้างสรรค์ผลงานพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง รวมถึงภาพผลงานแต่ละชั้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์เทคนิคภาพ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นพัฒนาการการทำงานของผลงานแต่ละชั้น ตั้งแต่ผลงานชั้นที่ 1 ถึงผลงานชั้นที่ 4 ที่มีพัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็น รูปแบบของงาน เทคนิคกระบวนการที่นำมาใช้ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่พบในระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้ได้เห็นถึงพัฒนาการของผลงานในทุกชั้นที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิถีชีวิตของเด็กชนบท

ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริงผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมดได้มีการศึกษาทั้งทางด้านเทคนิคและด้านเนื้อหาเชิงลึก โดยการศึกษาจากวิจัยเอกสารต่างๆจนเกิดความชำนาญในด้านเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริงจนสามารถเผยแพร่ความรู้ได้จึงมีการจัดทำแผนการ สอน เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

การทำศิลปศึกษานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อศึกษาข้อมูล เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้สอดคล้องกับแนวคิดของงาน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง เรื่อง “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” เพื่อนำเสนอวิธีการใช้ชีวิตของเด็กชนบทในแต่เอริยาบถของการดำรงชีวิตและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ที่ถ่ายทอดถึงวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่ดำรงชีวิตอยู่แบบเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วย และนำมาจัดองค์ประกอบให้ผลงานน่าสนใจ ดังนั้น การทำศิลปศึกษานิพนธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหาข้อมูล เรียนรู้เทคนิควิธีการต่างๆ ตลอดจนการทำเอกสารวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ จนเกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์และแสดงออกเป็นผลงานศิลปะตามที่ตั้งใจไว้

ภาพพิมพ์แกะไม้ “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” ใช้เทคนิคภาพพิมพ์โลหะบนกระดาษฟราบริโน 300

แกรม สอดคล้องกับนายยุทธนา เจนขบวน

รูปแบบผลงาน “วิถีชีวิตของเด็กชนบท” มีรูปแบบแบบเซอร์เรียลลิสม์ (SURREALISM) สอดคล้องกับซันวาดอ ดาลี (Salvador Dali)

“วิถีชีวิตของเด็กชนบท” จากครั้งในอดีตข้าพเจ้าเคยเป็นเด็กชนบทและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับถึงวิถีชีวิตของเด็กชนบท เนื่องจากความเจริญยังเข้าไม่ถึง เด็กในชนบทยังขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ชีวิตของเด็กในชนบทโดยทั่วไปจะอาศัยกันอยู่เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีพ่อแม่และปู่ย่าตายาย เด็กจะได้รับการถ่ายทอดการดำรงชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีแต่ดั้งเดิมตลอดถึงการละเล่น การอยู่ร่วมกันในสังคม ชื่นชมในธรรมชาติของชนบท และสัตว์ป่านานาชนิด สนุกสนานกับกิจกรรมตามฤดูกาลต่างๆ เช่น ช่วงฤดูฝน เด็กจะชอบหากุ้ง หอย ปู ปลา ตามลำคลอง เนื่องจากชีวิตของชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่ว่าจะ เป็น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงวัว เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ จึงปล่อยให้เด็กเรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการละเล่นของเด็กชนบทที่มีความเรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนานในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้าจึงนำวิถีชีวิตของเด็กชนบทนี้ที่ตนเองมีความชื่นชอบมานำเสนอ ในด้านรูปร่าง รูปทรง มีความสวยงามทางด้านท่าทางอารมณ์ จึงกลายเป็นแนวความคิดให้กับข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบเหมือนจริง โดยการใช้องค์ประกอบศิลป์ ทศนธาตุและนำเสนอเรื่องวิถีชีวิตของเด็กชนบทรวมไปถึงการใช้สีที่แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกอีกด้วย

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ภาพพิมพ์แกะไม้: ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นพัฒนาการการทำงาน
ของผลงานแต่ละชิ้น ตั้งแต่ผลงานชิ้นที่ 1 ถึงผลงานชิ้นที่ 4 ที่มีพัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีขึ้นเรื่อยๆ
ตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็น รูปแบบของงาน เทคนิคกระบวนการที่นำมาใช้ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
ต่างๆที่พบในระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้ได้เห็นถึงพัฒนาการของผลงานในทุกชิ้นที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง : วิธีชีวิตของเด็กชนบท
ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง รวมจำนวนชิ้นงาน ทั้งหมด 4 ชิ้นงาน
ดังต่อไปนี้

ผลงานชิ้นงานที่ 1 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 1 ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นงานที่ 2 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 2 ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นงานที่ 3 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 3 ขนาด 85 x 130 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นงานที่ 4 วิธีชีวิตของเด็กชนบท 4 ขนาด 80 x 100 เซนติเมตร

การจัดทำศิลปศึกษานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง วัสดุ
อุปกรณ์ ในการทำภาพพิมพ์

ข้อเสนอแนะ

1.ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิธีชีวิตของเด็กชนบท มีข้อเสนอแนะ
ดังต่อไปนี้

1.1ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่ตนเองมีความสนใจ และมีความถนัด ในรูปแบบ
เทคนิคอื่นๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญเป็นอย่างดี

1.2ควรศึกษาเทคนิคกระบวนการการทำภาพพิมพ์แกะไม้ให้เกิดความชำนาญ เพราะ เทคนิคภาพพิมพ์
แกะไม้ เป็นเทคนิคที่มีกระบวนการค่อนข้างซับซ้อน

1.3ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานให้ดี เพราะ หากไม่มีการวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติงาน อาจทำให้
ผลงานไม่มีคุณภาพได้ สิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานภาพพิมพ์ ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนให้รอบคอบ เพื่อให้การ
สร้างสรรค์ชิ้นผลงานจริงมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ภาพพิมพ์แกะไม้ : วิถีชีวิตของเด็กชนบท มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่ตนเองมีความสนใจ และมีความถนัด ในรูปแบบเทคนิคอื่นๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญเป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคกระบวนการที่ตนเองถนัด

2.2ควรศึกษาเทคนิคกระบวนการการทำภาพพิมพ์แกะไม้ให้เกิดความชำนาญ เพราะ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เป็นเทคนิคที่มีกระบวนการค่อนข้างซับซ้อน หากไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือความชำนาญ อาจจะทำให้ผลงานที่ได้ไม่มีความสมบูรณ์

2.3ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานให้ดี เพราะ หากไม่มีการวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติงาน อาจทำให้ผลงานไม่มีคุณภาพได้ สิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานภาพพิมพ์ จึงต้องมีการวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ และเป็นตามลำดับขั้นตอน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การหาข้อมูล การทำภาพร่าง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีรายละเอียดข้อย่อยค่อนข้างเยอะพอสมควรสำหรับเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนให้รอบคอบ เพื่อให้การสร้างสรรค์ชิ้นผลงานจริงมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

บรรณานุกรม

บริษัท เว็บสวีดี จำกัด (มหาชน).//2563.//องค์ประกอบศิลป์.//สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2563./

จาก/<https://www.dataforthai.com/company/0107547001075/>

วิถีชีวิตของเด็กชนบท.//2555.//วิถีชีวิต //สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2563./

จาก/[http://www. Saranukromthai.or.th/sub/book/book.php](http://www.Saranukromthai.or.th/sub/book/book.php) book-

GoogleSite).//2555.//ผลงานศิลปะ.//สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563./

จาก/<https://sites.google.com/site/cultofarttt/6-latthi-pho-st-xim-phe-rs-chan-ni-st-post-impressionism>

GoogleSite).//2558.//ผลงานศิลปิน.//สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563./

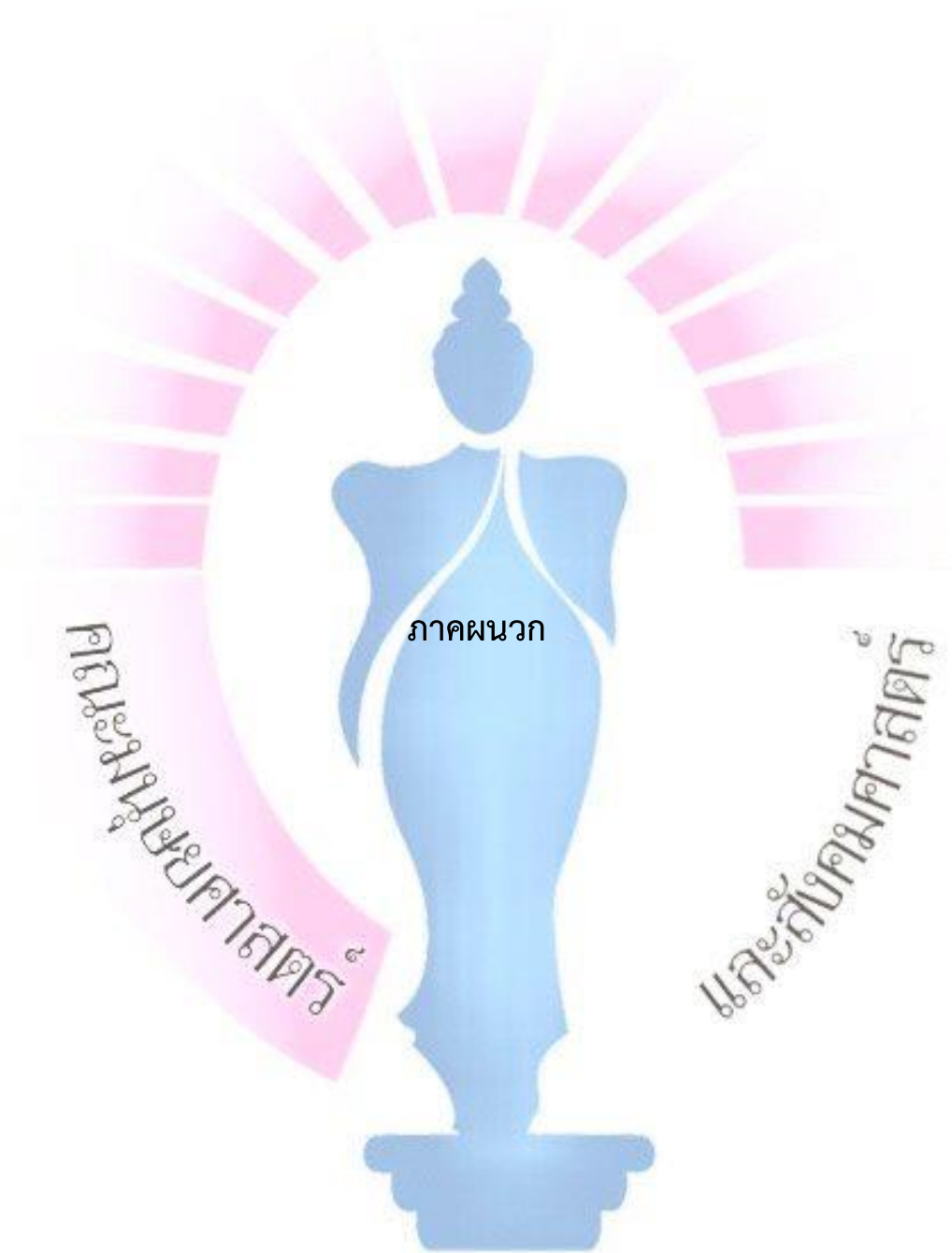
จาก/<https://sites.google.com>

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) .//2563.//การเก็บเกี่ยว.//สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2563./ จาก/<http://www.thaistudies.chula.ac.th/document/radio/>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรีออนไลน์.//2558.//งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.//สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2563./

จาก/<https://th.wikipedia.org/wiki/>

ภาคผนวก

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ก

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

1. สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการศิลปศึกษานิพนธ์
2. การจัดแสดงผลงานนิทรรศการศิลปศึกษานิพนธ์

สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการศิลปศึกษานิพนธ์

ภาพที่ ก.1 สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการศิลปศึกษานิพนธ์ 52 collection

ART EDUCATION 2022
THESIS ART EXHIBITION

พิมพิกา เขียวรุ่ง
PHIMPHIKA KHIAORUNG

Title : วิถีชีวิตการหากินของเด็กถิ่น "อีसान"
Technique : Woodcut
Size : 80 x 120 cm.

ภาพที่ ก.2 ผลงานการจัดนิทรรศการศิลปศึกษาชั้นปีที่ 52 collection

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

การจัดแสดงผลงานนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์

ภาพที่ ก.3 ภาพบรรยากาศงานการจัดนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์ 52 collection

ภาพที่ ก.4 ภาพผลงานในการจัดนิทรรศการศิลปะศึกษานิพนธ์ 52 collection

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นางสาวพิมพ์พิกา เขียวรุ่ง

วัน/เดือน/ปีเกิด : 5 ตุลาคม 2543

ที่อยู่ปัจจุบัน : 2 ม.13 ต.กระทุ่มราย อ.ประทาย จ.นครราชสีมา 30180

ประวัติการศึกษา

: ประถมศึกษา โรงเรียนเจ้าคุณปริยัติมุนีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

: มัธยมศึกษา โรงเรียนประทาย จังหวัดนครราชสีมา

: ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

การแสดงผลงานศิลปกรรม

: 2565 แสดงงานนิทรรศการศิลปศึกษานิพนธ์ออนไลน์ 52 Collection Art Education Thesis Exhibition

: 2563 แสดงนิทรรศการออนไลน์ “ระบาด” ทางเพจ ระบาด ART Exhibition